

ПОЛИТИКИ ЗА НАРНИК

1
ДИНАР

ГОДИНА
XXX
БРОЈ
918
1. VIII 1969.

ВИ ПЕТКОМ

ПОДВОДНИ РИБОЛОВ

ДОГОДИЛО СЕ...

САМО ЗА БЕЛИНДУ. — Деветогодишња Белинда Прети из Бристола издржала је две тешке операције срца и мора да избегава веће скупове људи. Није смела да оде ни на представу путујућег циркуса иако је то желела. Чувши за њен случај чланови циркуса извели су на отвореном пољу програм само за њу.

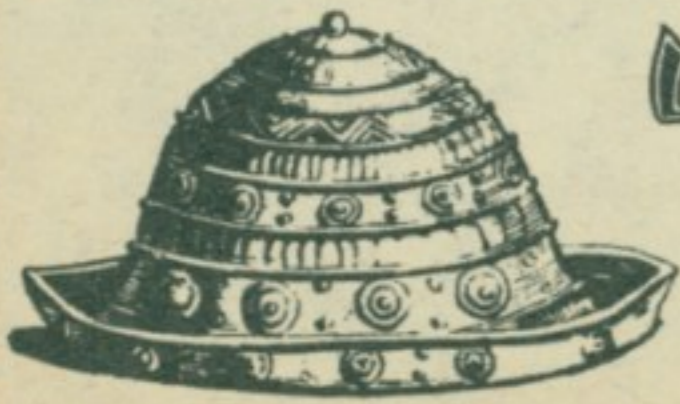
РИБОЛОВАЦ У ПЕЛЕНАМА. — Док мајка, у води готово до рамена, пеца, њена беба мирно спава у мрежи за прихватање уловљених риба коју отац држи на рамену. Не знамо како се зову ни малишан ни његови родитељи. Знамо само да су из Сент Питербурга, у Флориди. Снимио их је један аматер који је за овај снимак добио једну од првих награда на изложби „Фотографија с летовања“. Поред таквих родитеља нема сумње да ће и потомак бити — риболовац.

Ripley's Вероватли или не!

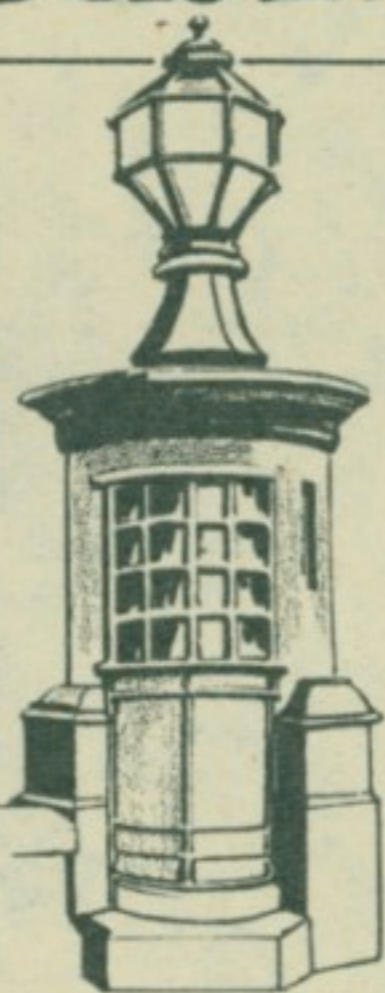
ПАРОВНИ БРОД БЕДФОРДШИР

ЗА КОГА ЈЕ БИЛО ОДЛУЧЕНО ДА БУДЕ ИСЕЧЕН И УПОТРЕБЛЕН КАО СТАРО ГВОЖЂЕ, ЗА ВРЕМЕ СВОЈЕ ПОСЛЕДЊЕ ПЛОВИДАБЕ ОТРГАО СЕ ОД ТЕГЛАЦИА И ПОТОНУО КОД КАРДИГАНСКОГ ОСТРВА. (1934)

ШЕШИР

ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА, ИСКОПАН 1692. ГОДИНЕ У ТИПЕРИЈУ, СЛУЖИО ЈЕ СТАРИМ ИРСКИМ КРАЉЕВИМА КАО КРУНА.

ОСМО-УГАОНЕ УЛИЧНЕ СВЕТИЛЈКЕ

НА ТРАФАЛГАР СКВЕРУ У ЛОНДОНУ У СТВАРИ СУ ФЕЊЕРИ СА НЕЛЗОНОВОГ АДМИРАЛСКОГ БРОДА ПОТОНУЛОГ У БИЦИ КОД ТРАФАЛГАРА.

НАЈНЕОБИЧНИЈИ ЈУРИШ КОЊИЦЕ У ИСТОРИЈИ

У БИЦИ У ПРЕВОЈУ ШИПКЕ, У БУГАРСКОЈ, ВОЈНОЈ ЗА ВРЕМЕ РУСКО-ТУРСКОГ РАТА (1877-78) РУСКИ КОЊАНИЦИ СУ ТОЛИКО ОСКУДЕВАЛИ У КОЊИМА ДА СУ ПО АВА ВОЗНИКА ЈАХАЛА ЈЕДНОГ КОЊА!

ПРВО НАЛИВ ПЕРО

ГУШЏЕ ПЕРО УМЕТНУТО У МЕТАЛНУ ЦЕВИЦУ ПУНУ МАСТИЛА, ТАКО ДА СЕ ЊИМЕ МОГЛО ПИСАТИ БЕЗ ЗАМАКАЊА У МАСТИОНИЦУ, БИЛО ЈЕ ИЗРАБЕНО У ЛАПЦИГУ (НЕМАЧКА) 1781.

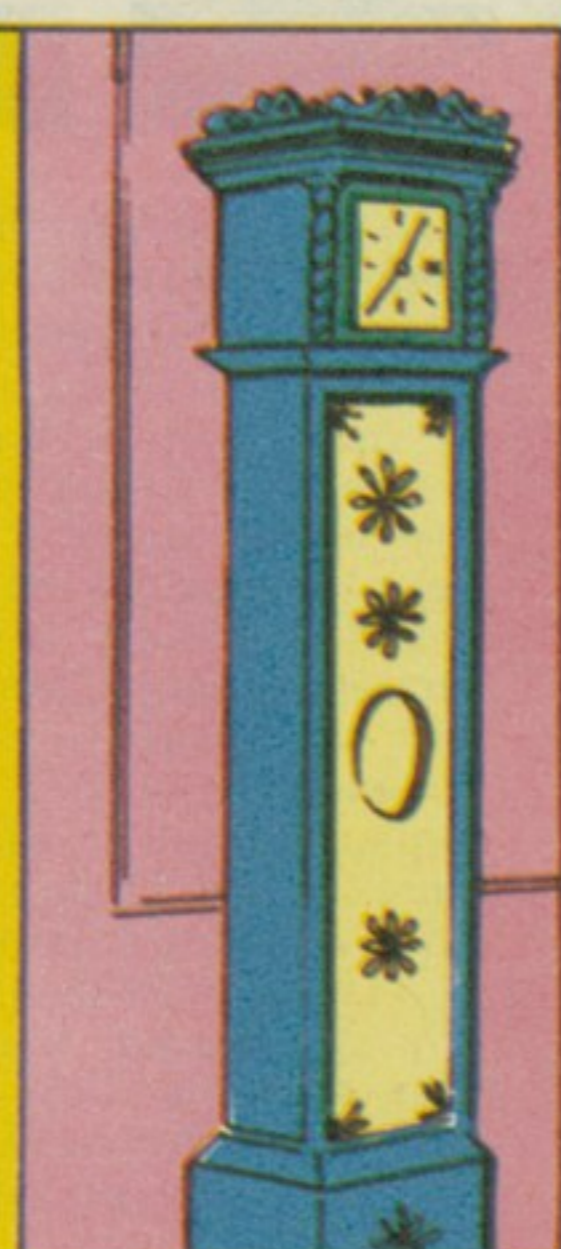
ЖЕНКА СЕВЕРНОГ ГЊУРЦА

ПОЛОЖИ ЈЕДНО ЈАЈЕ КОЈЕ СМЕСЕ ИЗМЕЂУ ХИЛАДЕ ДРУГИХ ЈАЈА ОСТАЛИХ ЖЕНКИ СВОЈЕ ВРСТЕ А ИПАК У СВАКО ДОБА МОЖЕ ДА ГА ПРЕПОЗНА ЈЕР ОД СВИХ ЊИХ НИ АВА ЈАЈЕТА НИСУ ПОТПУНО ИСТА.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

БИВШИ ЈАПАНСКИ КОМАНДАНТИ ИНОГУЧИ И НАКАЏИМА ОПИСУЈУ АКЦИЈУ 2519 ПИЛОТА-САМОУБИЦА

ЖАДМ

С едамнаестог октобра 1944. године америчка морнарица искрцала се на улазу у луку Лејт, на Филипинским острвима која су били окупирали Јапанци. Убрзо затим сто америчких авиона подигло се са носача авиона. Почели су да нападају јапанске положаје на Филипинским острвима Лузону и Минданау.

Јапанска флота претрпела је ужасне губитке у бици за филипинско море а јапанско поморско ваздухопловство било је осакаћено. Сви су знали да само чудо може да спасе јапанско царство од пропасти. Тада се родила безнадежна идеја названа **камиказе** (божански ветар).

АДМИРАЛ ТРАЖИ ПИЛОТЕ — САМОУБИЦЕ

Деветнаестог октобра 1944. године увече на аеродрому Мабалакат, на острву Лузону, на којем се налазила база 201. јапанске ваздухопловне групе, један црни аутомобил зауставио се пред седиштем команде и из њега је изишао адмирал Такијиро Охниши. Адмирал је био командант Прве јапанске ваздушне флоте. Он је одмах позвао читав штаб 201. групе и рекао:

— Ситуација је тако те-

шка да судбина јапанске империје зависи од исхода операције Шио. (Шио на јапанском значи победа — тако су Јапанци назвали операцију за одбрану окупираних Филипина од Американаца). Једна поморска ескадра под командом адмирала Курита треба да упадне у луку Лејт и потопа непријатељске бродове. Прва ваздушна флота добила је задатак да подржи ову акцију и онеспособи америчке носаче авиона бар за једну недељу. Али, наша ситуација је таква да више не можемо да имамо превласт у ваздуху ако ратујемо на уобичајени начин. По моме мишљењу непријатеља можемо да зауставимо само на један начин: погађајући писте за узлетање америчких носача авиона директно нашим ловцима типа Зеро на товареним бомбама од 250 кг. Пилот треба да се заједно са авионом сруши на писту носача авиона и онеспособи је.

ПРВИ ДОБРОВОЉЦИ

Сви су били наелектрисани адмираловим речима а он је посматрао продорним погледом официре. Није било сумње да је циљ адмиралове посете био да наговори пилоте на самоубилачке нападе.

Кад је адмирал Охниши

завршио командант Тамаи, који је био вођа 201. ваздухопловне групе, затражио је дозволу да се посаветује са командирима ескадрила пошто је захтев који је адмирал поставио био веома тежак.

Тамаи је рекао да се нада да ће сви његови пилоти добровољно пристати да буду људске бомбе чим сазнају за план. „Пилоти су говорили мало — реферисао је касније Тамаи — али више од било каквих речи њихови погледи су говорили да су спремни да умру за своју земљу“. Осим двојице пилота сви други су се ја-

вили за обављање самоубилачких задатака.

Убрзо је одређено да ће поручник Јукио Секи водити први напад. Кад му је командант Тамаи рекао каква му је задатак поверен, Секи се нагнуо над столом држећи главу у рукама, затворених очију. Млади официр се недавно оженио. Неколико тренутака остао је миран, једино је стегао песнице, затим је подигао главу, поправио косу и мирним и одлучним гласом рекао:

— Молим вас поверите ми задатак да водим напад.

Двадесетог октобра, тек што се сунце родило, адми-

рал Охниши окупио је 24 камиказе-пилота и гласом пуним узбуђења рекао им је:

— Јапан се налази пред ужасним тренутком. Спас наше земље не зависи од министара, од генералштаба и скромних команданата као што сам ја. Налази се у рукама храбрих младића какви сте ви.

Очи су му се испуниле сузама док је завршавао:

— Тражим од вас да учините све што можете и желим вам да успете.

АВИОНИ ПАДАЈУ НА НОСАЧЕ

Слично регрутовање камиказе-пилота обављено је и у другим јапанским ваздухопловним базама. У бази на острву Чебу сви људи били су 20. октобра окупљени у 18 часова.

— Сваки добровољац за Групу специјалних напада, — рекао је командант базе — написаће своје име и свој чин на један папир и ставити га у коверат. Ко не жели да буде добровољац нека стави бели листић. Имате три часа времена да озбиљно размислите.

У 21 час најстарији пилот-официр предао је команданту одговоре: 20 пилота јавило се за самоубилачке нападе а само су дво-

КАМИКАЗЕ-ПИЛОТУ ВЕЗУЈУ САМУРАЈСКУ МАРАМУ ОКО ГЛАВЕ ПРЕД ПОЛАЗАК У СМРТ

САМОУБИЦА У РАКЕТИ

јица предали празне листиће.

Први напад pilota-камиказе извршен је 25. октобра. Шест авиона полетело је из базе Давао на острву Минданао. Пилоти-самоубице оштетили су не мање од 3 америчка носача авиона.

Истог јутра и поручник Секи, полетевши са аеродрома Мабалакат, извео је успешан напад. Један од четворице pilota јапанских авиона, који су пратили своје колеге самоубице, написао је у извештају:

„Кад смо приметили непријатељску ескадру састављену од 4 носача авиона и 6 других бродова, поручник Секи обрнуо се на један носач авиона и тачно га погодио. Још један пилот обрнуо се на исти носач и са њега се подигао велики стуб дима. И други пилоти погодили су циљеве; један је погодио други носач авиона а његов колега једну лаку крстарицу“.

Вест о успеху напада камиказа раширила се за час по читавом јапанском поморском ваздухопловству. Тога истог дана, на стари, уобичајени начин Американци су нападнути са 93 ловачка авиона и 57 бомбардера али им нису нанесене штете. Било је очигледно да самоубилачки напади дају најбоље резултате.

Адмирал Охниши био је убеђен да је даља употреба ове нељудске тактике

неопходна. Инсистирао је на томе код вицеадмирала Фукудоме који је био командант друге ваздухопловне флоте: „Ништа друго не може да нас спасе. Време је да и ваша ваздушна флота почне са овом тактиком“.

САМОУБИЦА У РАКЕТИ

Тактика камиказе била је свуда примењена и велики број младића добровољно се јављао да појача снагу „божанског ветра“. Дошла су појачања из Јапана: многи младићи стизали су да се баце на америчке бродове.

Али време је брзо текло. Из дана у дан ситуација око острва Лејта била је за Јапанце све тежа. Што су Американци више појачавали ритам инвазије, повећавала се и снага напада камиказа. Није, међутим, било довољно авиона и 5. јануара пилоти-самоубице последњи пут масовно су напали аме-

ричке бродове узлетевши из једне базе на Филипинима. Њих петнаесторица оштетили су једну крстарицу и четири брода са трупима за искрцавање. (Тако су бар мислили Јапанци. У ствари, оштетили су и један носач авиона и једну торпиљерку.)

После пада Филипина уследили су брзо и други јапански порази. Американци су се искрцали на острво Иво Циму, ближе Јапану, у фебруару 1945. а на Окинаву у априлу. То је навело Јапанце да поново крену у напад са камиказе-пилотима а пошто није било довољно борбених авиона употребљавали су и авионе за обуку.

Онда је предложено једно ново самоубилачко оружје. На бомбардер је закачена ракета од 1800 кг. У ракети се налазио јапански пилот-самоубица. Кад би се бомбардер приближио америчком броду ова ракетна бомба била би откачена и јапански пилот, управљају-

ћи њоме и усмеравајући је на амерички брод, и сам је гинуо у експлозији. Пилоти обучени да управљају овим оружјем названи су Јинраи Бутаји (божанска муња). Американци су ово оружје назвали Луда.

Ове ракетне бомбе употребљене су у великом јапанском нападу на Окинаву, 12. априла. Пилот прве ракетне бомбе који је погодио циљ био је веома миран; спавао је за време читавог лета према Окинави и кад је дошао тренутак да га откаче морали су га пробудити. Тај пилот био је иначе интендант мензе нижих официра и пре него што се укрцао рекао је: „Наручио сам ново посуђе за мензу.“

Кад је Јапан капитулирао утврђено је да је у самоубилачким нападима 2519 pilota жртвовало своје животе.

ВЕРОВАЛИ СУ У ЗАГРОБНИ ЖИВОТ

Убрзо пошто је јапански император 15. августа 1945. наредно јапанским оружаним снагама да обуставе борбу, адмирал Угаки, командант Пете јапанске флоте, одлучио је да умре — као многи његови пилоти које је он послао у смрт. Скинуо је са униформе чи-

нове и позвао пилоте који су се налазили око њега:

— Полетећу у један самоубилачки напад на непријатеља у Окинави. Ко хоће са мном нека дигне руку.

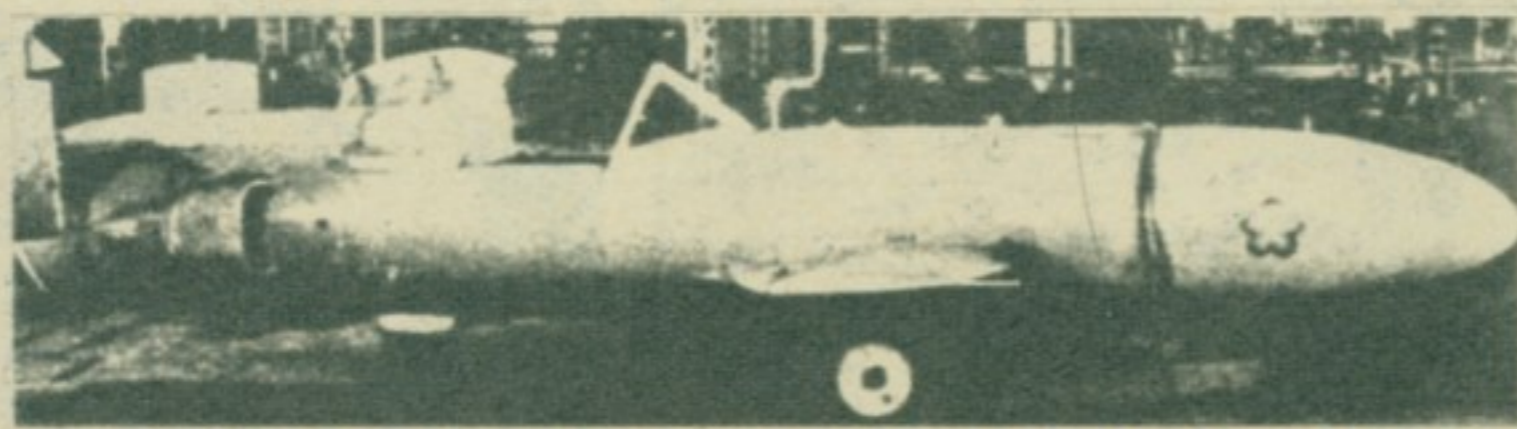
Добровољаца је било више него расположивих авиона. Полетело је 15 авиона и 7 од њих су јавили да падају према циљу.

Те исте вечери адмирал Охниши, који је у то време био заменик шефа главног штаба морнарице у Токију, записао је:

„Душама мојих оплакиваних потчињених изражавам највише признање за њихово херојско дело. У тренутку кад умирем желим да ми ови смели људи и њихове породице опросте“.

После тога извршио је харикири. Забио је себи у стомак самурајски мач. Адмирал је одбио помоћ лекара а исто тако и предлог да му се скрате муке тако да је остао у агонији 20 часова. Продужио је своје патње вероватно зато да би испаштао због кривице за ратну тактику коју је измислио.

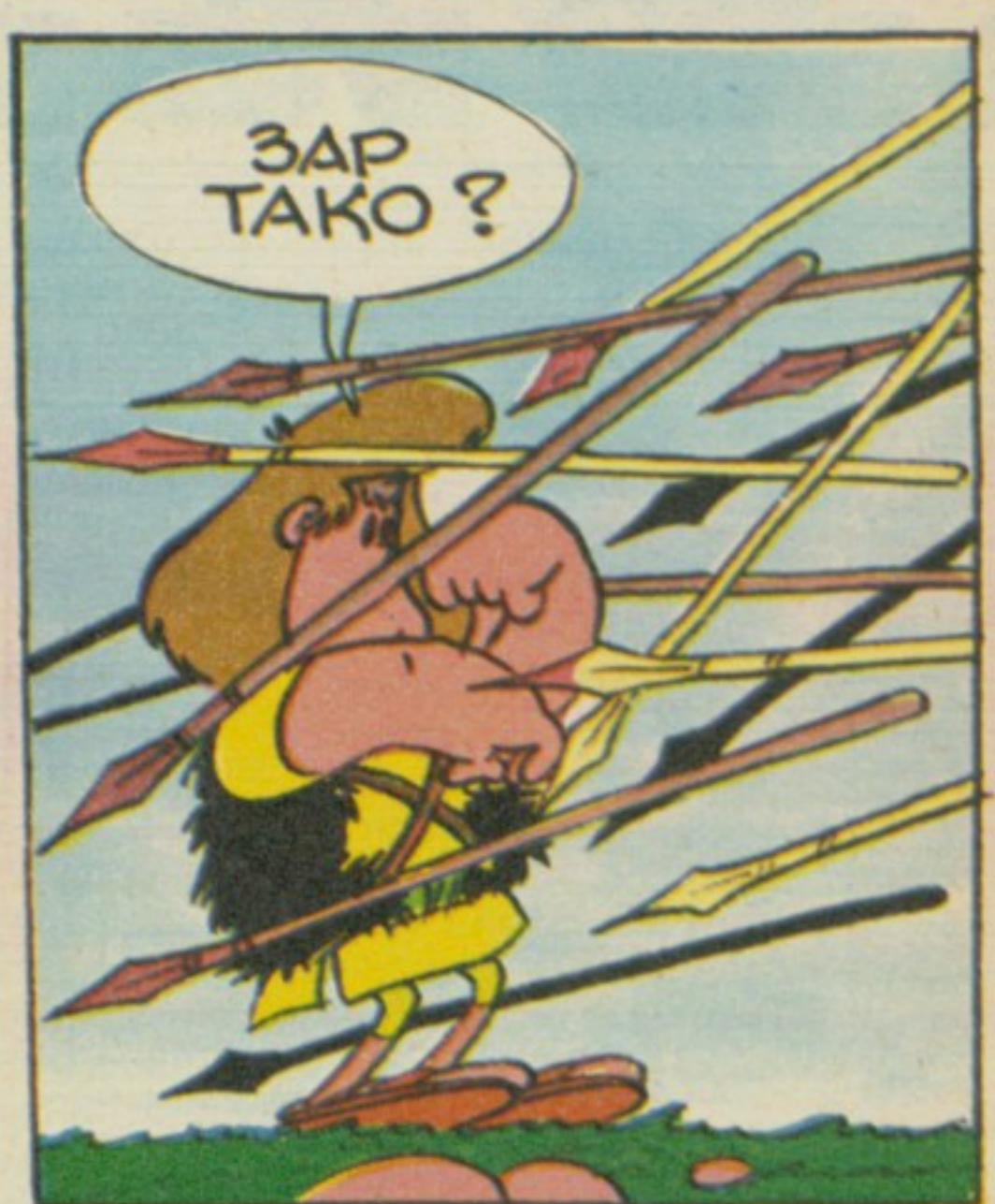
Осим патриотизма — како се још објашњава чињеница да се толико младића добровољно јављало за задатке који их воде у сигурну смрт? Објашњење свакако треба тражити и у религији: јапански пилоти веровали су у подсвести у загробни живот.

ЛЕТЕЋА БОМБА СА 1800 КГ ЕКСПЛОЗИВА КОЈУ СУ ЈАПАНЦИ ЗАЈЕДНО СА ПИЛОТОМ ОТКАЧИЊАЛИ С БОМБАРДЕРА

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ

БИТКА У ЦРНОЈ ШУМИ

И ДОК СЕ ДИКАН БРАНИО, АВАРСКИ ИЗВИДНИК ЈЕ, УДАРЕН БУЗДОВАНОМ, ПРЕЛЕТЕО ЈОШ ДВА БРДА И ПАО ПРАВО ПРЕД ШАТОР ВЕЛИКОГ АВАРСКОГ КИНА АЛЕ...

БИЋУ ФУДБАЛЕР

»У МОЈЕ СЕ СТВАРИ ОТАЦ НЕ МЕША. НИЈЕ ТАЧНО ДА КАД ИЗГУБИМО МЕЧ ПРАВИ РУСВАЈ ПО КУЋИ«

И ако то не каже баш отворено, сви су изгледали да ће четрнаестогодишњи Ненад Митић кренути путем свог оца. Син Рајка Митића, најпопуларнијег југословенског спортисте свих времена, намерава ускоро да се, како то он каже, из чистог задовољства посвети фудбалу. У септембру ове године почеће да тренира у подмлатку Црвене звезде, у клубу у којем је његов отац постао жива фудбалска легенда.

Крв није вода

Природно, главна тема разговора са Ненадом Митићем био је фудбал. Али, најпре се повела реч о школи. Ненад је положио пријемни испит за први разред Треће београдске гимназије и тако, најзад, променио гардеробу — из кратких панталона ускочио у дугачке.

— До сада сам био врло добар ученик, каже Ненад. — Али, знам да је гимназија нешто друго. А то значи да ће слободног времена бити све мање и мање.

— Кад смо већ код слободног времена, како ће се то сложити с фудбалом? Твој отац је недавно изјавио да нећеш никада бити

фудбалер, односно да ти он то неће дозволити.

— То не значи да се у међувремену није преодомислио. Додуше, до сада се активно нисам бавио фудбалом, али за репрезентацију основне школе „Петар Петровић — Његош“ већ сам одиграо неколико важних утакмица и могу вам рећи, мада то може хвалисаво да звучи, на турниру школе био сам најбољи стрелац. Најчешће сам играо на месту центарфора. Ако се сећате, мој отац никад у својој каријери није био центарфор, а мени баш то место — одговара!

Фудбал је само игра

— Желео бих да ме не схватите погрешно, — наставио је Ненад. — Ја заиста намеравам да се озбиљно бавим фудбалом јер ме то интересује. Али, не желим да фудбал постане моја професија. Никада! Фудбал је само игра — нешто што спречава да се човек не досађује. То за мене уопште није професија. Једноставно, забава и ништа више.

— Па неће бити баш тако.

Од те „забаве“ живи твоја породица.

— Мој отац је био врхунски фудбалер, један од најбољих у оним данима када је наш фудбал заиста нешто представљао. Сада је савезни капитен и вероватно више зарађује на овом положају него када је био незаменљиви репрезентативац. Другим речима, слажем се с вама да је фудбал врло уносна забава. Али, ја се не заносим да ћу бити нека велика класа.

— А шта ако будеш „велика класа“?

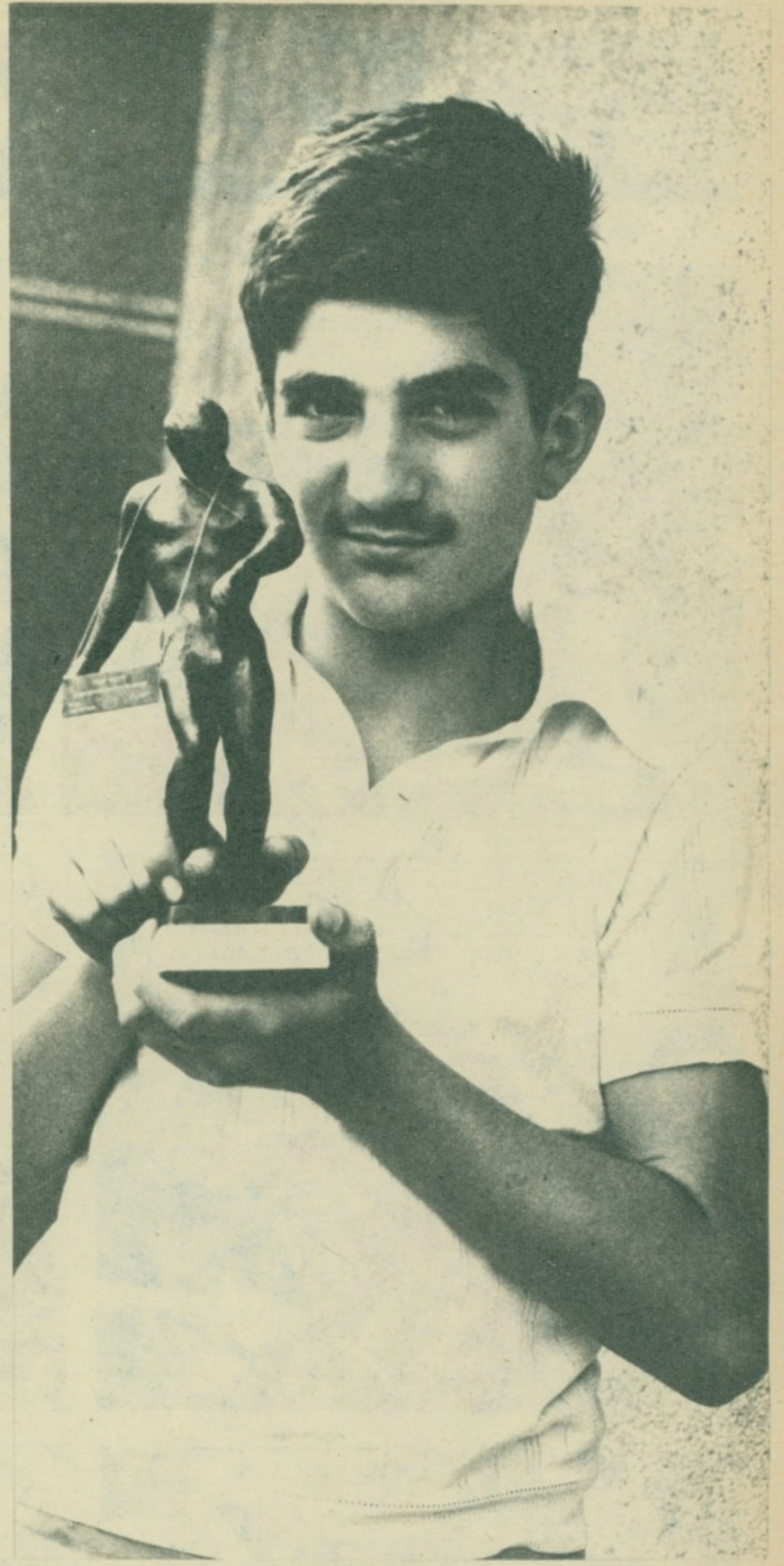
— Онда ћу постати професионалац!

— А школа?

— Било шта да се догоди, ја ћу постати грађевински инжењер. Без обзира што сви говоре да врхунски фудбал и студије не иду заједно, мислим да ћу успети. Треба бити упоран и ништа више.

Било ми ја је жао

Док то говори, поглед му је упрт у статуету фудбалера на којој пише — Рајку Митићу, најпопуларнијем спортисти свих времена, СПОРТ — па се наметао утисак да Рајков син, ту пред нама, прича нешто што је велики отац одлучио. Кажемо

НЕНАД МИТИЋ

му то а он се брани.

— Рајко Митић чини све да одвоји свој посао од куће и породице. У моје ствари се не меша! И то је негде писало да је он велики диктатор код куће и да кад изгубимо неки меч, прави русвај по кући. Ништа од

тога није истина. Нарочито сад оно после утакмице Југославија — Шпанија у Барселони где смо изгубили страшно много, свашта су писали. Признајем, у кући није било баш најпријатније. Било ми га је много жао. Стеван Симић

Превозиће аутомобиле

Један једини млазни авион за превоз терета типа локид Л-500 моћи ће да пребаци годишње 20.000 путничких кола из Европе у Америку а на повратним летовима да пренесе петнаест хиљада америчких аутомобила. Стручњаци сматрају да ће транспортвање аутомобила ваздушним путем потпуно потиснути превоз ових возила бродовима и железницом. Циновски млазњак намењен искључиво превозу аутомобила гради се по угледу на војне „теретне“ авионе. На слици је модел авиона Л-500 заједно с теретом који ће моћи да понесе.

КОНКУРЕНЦИЈА
БРОДОВИМА

БОБ ДИЛЕН

Рођен је 1941. у Минесоти, у САД. Још као дечак био је немирног духа и седам пута бежао од куће. У 10. години почео је да свира на гитари и као млад гитариста дуго је био пратилац познатог црначког певача блуза, Великог Џоа Виљемса. У 15. је компоновао своју прву песму. Године 1960. посвећује се сасвим певању песама инспирисаних народним мотивом. У интерпретацију ових песама Дилен уноси романтику луталице. Дилен је и данас као ангажован певач веома популаран у свету, а и код нас. Његове композиције чије текстове сам пише говоре против рата и насиља, за љубав и мир.

БОБ ДИЛЕН ЈЕ РОЂЕН ПРЕ 28 ГОДИНА У АМЕРИЧКОМ ГРАДУ ДАЛУТУ, У ДРЖАВИ МИНЕСОТИ. У ДЕСЕТОЈ ГОДИНИ КУПИО ЈЕ ПРВУ ГИТАРУ...

КАДА ЈЕ ИМАО 15 ГОДИНА ДОБРО ЈЕ СВИРАО КЛАВИР, ХАРМОНИКУ И ГИТАРУ И ОДУШЕВЉАВАО СЕ НАРОДНИМ ПЕСМАМА...

УПИСАО СЕ НА УНИВЕРЗИТЕТ У МИНЕСОТИ АЛИ ГА ПОСЛЕ ШЕСТ МЕСЕЦИ НАПУШТА И ПОЧИЊЕ ДА ЛУТА АМЕРИКОМ...

ПОСЛЕ ТРИ ГОДИНЕ ЛУТАЊА ПО АМЕРИЧКОЈ ПРОВИНЦИЈИ БОБ ЈЕ ДОШАО У ЊУЈОРК И НА СВОМ ПРВОМ КОНЦЕРТУ, ПЕВАЉУКИ ПРОТЕСТНЕ ПЕСМЕ И ПЕСМЕ ИНСПИРИСАНЕ НАРОДНИМ МЕЛОСОМ, ОСВОЈИО ПУБЛИКУ...

ПРВУ ВЕЛИКУ ПЛОЧУ ИЗДАЈЕ 1962. ГОДИНЕ. ЊЕГОВА КОМПОЗИЦИЈА "ЗВИЖАЉКИ У ВЕТАР" ДОНОСИ МУ ВЕЛИКУ СЛАВУ.

БОБ ДИЛЕН ЈЕ СНАЖНО УТИЦАО НА ПОЗНАТЕ ПЕВАЧЕ: ЏОН БАЕС, БИТАСЕ, ХОЛИСЕ И ДР.

ЏОН НИЈЕДАН МУЗИЧАР НИЈЕ ОДРЖАО КОНЦЕРТ ПРЕД 74.000 ЛУДИ. ТО ЈЕ УСПЕЛО ДИЛЕНУ...

ГОДИНЕ 1966. БОБ ДОЖИВЉАВА САОБРАЋАЈНУ НЕСРЕЋУ. ДУГА БОРБА КОЈА ЈЕ ВОЂЕНА ЗА ЊЕГОВ ЖИВОТ УСПЕШНО ЈЕ ЗАВРШЕНА...

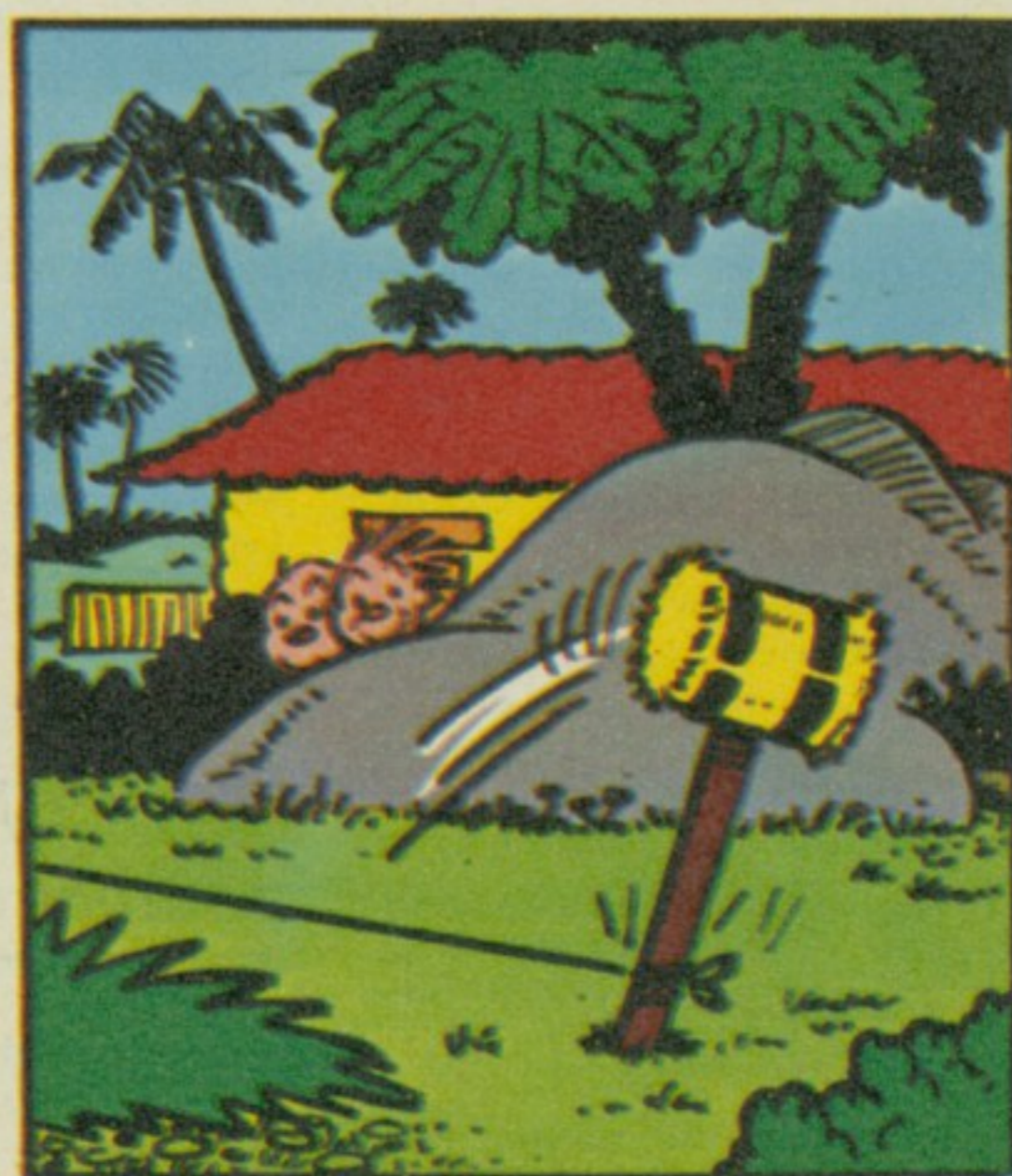

ТЕК 1968. ГОДИНЕ ОН ИЗДАЈЕ СВОЈУ 10. ВЕЛИКУ ПЛОЧУ "ЏОН ВЕСТЛИ ХАРАДИНГ" КОЈА ПОСТИЖЕ НЕЗАПАМЋЕН УСПЕХ. МЕСЕЦИМА ЈЕ БИЛА НАЈБОЉЕ ПРОДАВАНА ПЛОЧА У СВЕТУ...

НОВА ПЛОЧА БОБА ДИМЕНА ЈЕ "НЕБЕСКИ ПУТ ЗА НЕШВИЛ"...

ШТА МУЧИ Ш

КАКО СЕ ОСЕЋАЈУ ЉУДИ КОЈИ СУ ЗАБОРАВИЛИ СВОЈУ ПРОШЛОСТ? МОЖЕ ЛИ ИМ СЕ ПАМЋЕЊЕ ВРАТИТИ?

— Молим те покушај да се сетиш! Ја сам Стиви, твоја жена. Ти си Сај Пат и имаш 32 године. Дипломирао си економију и право. Размисли озбиљно, драги, и свега ћеш се сетити, знам да хоћеш.

Али у измученим очима болесника није било ни трага препознавања. Три недеље пре тога Сај Пат је сломио ногу и претрпео озбиљне повреде главе када се аутомобил његовог клијента сурвао у провалију. Док су се кола котрљала низ падину, Патов мозак је буквално „шетао“ од једне до друге стране лобање. Лекари су Сајевој жени саопштили сурову истину:

— Ваш муж се не сећа апсолутно ничега из своје прошлости. Као последица удара, оток је померио његов мозак из центра лобање за пуних 12 милиметара. Иако је оток спласнуо, нестале су све Патове успомене из ранијег живота. Немогуће је предвидети колико ће трајати ова амнезија.

Тако је, без икакве одређеније полазне тачке, почела пожртвована борба младе жене да поврати памћење свог супруга.

— Ево фотографије твоје канцеларије, Саје... ово је зграда у којој радиш... На овој карти види се улица Вирџинија, а овде је улица Арлингтон, то је наша кућа!

Стиви Пат се годину дана упорно борила да, милиметар по милиметар, открије врата сећања Саја Пата. Водила га је у паркове, позоришта, школе, радње и на сва могућа позната места која би могла да продрају његов успавани ум. Изненада, када је већ била на ивици очајања, Сај је једног дана, док су шетали баштом, узбуђено узвикнуо:

— Та бела ограда и лоза у сеници!... сада их се сећам, Стиви!

Охрабрена, Стиви је удвостручила напоре и сваке недеље је додавано ново зрно сиромашној хрпи Сајевих успомена: омиљена књига, познато лице на улици, излет на који су одавно ишли...

Захваљујући упорности и пожртвовању његове жене, данас Сај Пат успешно облавља свој посао. Њено залагање да потисне амнезију која га је претворила у аутомат који живи, али ипак није свесно биће, уродила је плодом.

Шта је, у ствари, амнезија?

По медицинском тумачењу, амнезија је губитак, прекид или слабљење памћења за одређено време или за одређени садржај. Ова болест може бити трајна или привремена, потпуна или делимична, а њени узроци могу бити органски (озледа, крварење, тровање гасом, потрес или закречавање крвних судова мозга) или психогени (осећајни потрес или комплекс, разна психичка обољења). Популарније речено, то је као када се у једном делу ума угаси светлост и ваше име, породица, ваш посао, остају скривени у помрчини, док је остали део ума светао, па болесник може како-тако да живи.

Међутим, изгледа да човек оболи од амнезије било ког облика, нису застрашујући. На пример, у Америци на око 200.000.000 становника, годишње оболи просечно 20.000 људи. Срећом, случајни органске амнезије као што је она од које је оболео Сај Пат, су ретки. Поготову је редак случај да болест траје изузетно дуго, али и то се дешава, као што ћете моћи да видите из следећег догађаја.

Буђење у зашворској ћелији

Једне ноћи у Портленду, у америчкој савезној држави Орегону, неки седи, одрпани пијанац у току туче са другим притвореником ударно је снажно главом о зид затворске ћелије. Сутрадан, он је изјавио да се зове Хари Мур.

— Какав сам ударац по глави синоћ „зарадио“ када су неки момци покушали да ме опљачкају! Срећан сам што ме нису убили! — рекао је чувару.

— Шта ти пада на памет, старино?! — насмеја се чувар затвора. — Изгледа да си добро „повукао“ кад се не сећаш да си се потукао и ударио главом о зид!

— Шта је то с вама „пајканима“?! Је л' ви то покушавате да се шалите с Хари Муром? Каква старина, прошле недеље сам напунио 33 године! — узвикну Мур и оте чувару новине из руке, а затим пренеражено кри-

кну: — Овде су сви луди! Година на овим проклетим новинама је 1957, а сада је 1937, чујете ли?!? Какав Портленд и Орегон, ја сам у Јутаху! Шта се то са мном догађа?

Отетуравши се до огледала, старац се заблену у седу косу и наборано лице које је у њему видео.

— Па то није Хари Мур! То нисам ја! То је лице неког старца! Помозите ми, ја губим разум! — врисну несрећни старац.

Лекари који су прегледали претрашеног затвореника закључили су да се ради о случају продужене органске амнезије. Сазнали су да је Хари Мур, по занимању столар, заиста нестало 1937, и то оног дана када су га напали пљачкаши. Он је „заспао“ после удараца по глави а пробудио се 20 година касније у држави Орегон после другог удара и тек тада повратио памћење. Пуне две деценије проживео је као просјак са измишљеним именом.

Бексџо
од гујоба

Једна жртва такозване психогене амнезије био је

У
ИДУЋЕМ
БРОЈУ
КОМ-
ПЛЕ-
ТАН
СТРИП!

Човек звани Шенандоа дута од места до места по америчком Дивљем западу у потрази за својом прошлешћу коју је заборавио. Шенандоа тражи људе који би могли да га подсети на време кад је знао ко је он и који би му, можда, пробудили успомене и тако му вратили памћење.

Режисер ове телевизијске серије подесио је, наравно, догађаје тако да Шенандоа, да би серија дуже трајала и била што занимљивија, сведоци стално измичу. Гледаоци се, међутим, уз пут, питају: зар је заиста могуће да један човек не може да се сети свог ранијег живота? Има ли таквих примера

у животу или је режисер, као и све друго, измислио и губитак памћења.

На жалост, губитак памћења (амнезија) догађа се и у животу а не само на филму.

Сећи се: што је наша кућа

Из болничког кревета Медицинског центра у Реноу, у америчкој савезној држави Невади, човек тридесетих година — жртва тешког удеса — са неверицом је пиљњо у лепу младу жену која му се молећиво обраћала:

БЕНАНДОА?

Роберт Г., 42-годишњи поморски службеник коме је, после 15 година стрпљивог и постепеног успона у предузећу, обећан положај директора и велика повишица. Пресрећан због унапређења, Роберт је са женом већ по-

Ошкуд ја обде?

Рат у Вијетнаму дао је, поред осталог, и свој жалосни допринос и у жртвама амнезије, јер ова болест може да се појави и као последица ратног премора и напетости. Џо Ф., двадесетогодишњи војник, испричао је свој случај лекарица Војне болнице у Сан Франциску:

— Осам месеци сам се налазио на тешким ратним дужностима и мислио сам да сам навикао на рањавање и погибије. Једног дана је мој другар нагазио мину која му је разнела ногу. Био је толико близу, да је његова ков шикнула право на мене.

— Неколико ноћи сам сањао најстрашније снове — причао је Џо. — Нисам могао да једем и осећао сам се потпуно изгубљеним. После недељу дана другови су ме нашли како, глупавог изгледа, лутам селом. Нисам знао ни како се зovem, ни шта сам по чину, нити зашто се налазим у тако далекој земљи.

Џоово памћење повратило се после психотерапије, а затим је послат кући. Он није био ни душевно бољестан, ни симулант — једноставно, стални додир са крвљу и ратним ужасима присилио га је да, неком врстом самоодбране, свој ум застре велом заборав како не би полудео.

Ако сте икада избрисали из сећања неку нарочито непријатну усмену, онда сте

у ствари употребили тзв. селективну амнезију која се састоји у томе што се потпуно заборави догађај исувише болан да би се задржао у свести. Ево једног примера за то.

Ујорно је јорицала кривицу

Хелена К., педесетогодишњи књиговођа, била је искусна, тачна службеница, позната по поштењу и предности послу. Али, нашла се у невољи када је њена мајка потрошила за лечење сву њихову уштеђевину и задужила се. У очајању, у немогућности да исплати приспеле рачуне, Хелена је про неверила већу суму помоћу чекова које је исплатила непостојећим клијентима. Чак и када је осуђена, додуше само условно, упорно је порицала кривицу:

— Никада у животу нисам украли ни један једини новчић. Ово је нека „наместаљка“. Зар ми нико не верује да говорим истину?

Губитак памћења, који је трајао 5 месеци, односно се само на непријатан догађај, а сви остали детаљи њеног живота били су сасвим јасно присутни у Хелениној свести.

После успешног лечења, Хелена се опоравила, запослила и постепено исплатила суму коју је присвојила од свог ранијег послодавца.

Д. П.

ГЛУМАЦ
РОБЕРТ ХОРТОН

писао уговор о куповини нове куће, када је његово предузеће пропало, а он остао без посла, са старим и новим дуговима које није могао да исплати. Роберт је без речи опроштаја једноставно нестао и после три месеца нађен је како, не знајући ни ко је ни шта је, скита у сасвим другом крају земље. Психотерапија му је помогла да поврати памћење које је изгубио због преживљеног шока. Нашао је нови посао, не тако добар као онај обећани, али стаалан и сигуран.

**РИП
КИРБИ
ПРОТИВ
"МУДРОГ"**

ВАШАР

СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

ИЗДРЖЉИВОСТ. — Млада енглеска секретарица Кики Симонс куцала је непрекидно на писаћој машини 62 часа и 31 минут и тиме знатно премашила досадашњи светски рекорд који је пре четири године поставила нека Новозеланђанка. Отеклих прстију и доручја, које су у болници морали да јој завију, изјавила је да ће покушати да потуче сопствени рекорд чим излечи последице садашњег.

ПРИКОЛИЦА ЗА ВЕКНУ. — Била је потребна нарочита приколица да би се векна хлеба дугачка 24 метра превезла из холандског града Арнхајма у Вајгенингс. Векну су умесила 24 пекара и њоме потукла светски рекорд из 1964. године када је у једној чикашкој пекари испечена векна дугачка „свега“ 15 метара. Сада се холандски кобасичари припремају да за циновску векну израде одговарајућу кобасицу.

КЛУПА НА ЛОМАЧИ. — Општинска управа у Сантјагу де Чилеу продавала је на лицитацији стари инвентар. Међу осталим стварима била је и једна клупа из парка коју је, понудивши највећу откупну цену, купио четрдесет осмогодишњи Мануел Гарез. Клупу је однео кући и одмах запалио. Јер, била је то она иста клупа на којој је Гарезова жена Мануела пре много година пристала да се уда за њега.

КОЉ У СВОМ ФЛАНЕЛСКОМ ОДЕЛУ

ЖЕНЕ СУ НА АМЕРИЧКОМ ДИВЉЕМ ЗАПАДУ БИЛЕ ПРАВА РЕТКОСТ. ПОНЕКЕ ОД ЊИХ ПРОСЛАВИЛЕ СУ СЕ С КОЛТОМ У РУЦИ

КАЛАМИТИ ЦЕЈН

У време освајања и првог насељавања Дивљег запада веома мали број жена усуђивао се да прати своје мужеве на тај пут пун авантура и опасности. Због тога су огромну већину првих колонизатора тог тада веома суровог дела Сједињених Америчких Држава чинили мушкарци и сматра се да је на сваких десет мушкараца долазила тек једна жена.

Ипак, многи мушкарци ко

ји су неустрасиво кренули у неизвесност нису хтели да се одвајају од својих породица и њихове жене убрзо су научиле да баратају ватреним оружјем и да од непријатеља бране своја кола којима су путовали. А непријатељ није био нико други до Индијанци, који су очајнички бранили своју земљу и свакодневно нападали бледолике уљезе. Њихове стреле нису правиле разлику између мушкараца и жена.

Стање се није много про-

менило ни када су кола у којима се живело и путовало замењена сталним пребивалиштима — ранчевима. На пади Индијанаца били су још страшнији, нарочито када се мушкарци нису налазили код куће. Жене су тада морале да пуцају из пиштоља и пушке исто онако вешто као што су знале да кувају или да шију.

Тако су, мало помало, навикле да стално носе за појасом брзометне колтове, а неке су постале и веома славни револверашки, чувенији од најпознатијих каубоја.

нула „руке увис!“ пришла карташком столу, покупила 7.000 долара и мирно изишла.

РУЖА ИЗ ЧИМАРОНА

Овај успех толико јој је завртео главу да је постала вођа чувене банде која је пљачкала говеда и једно време била страх и трепет Дивљег запада.

Једна друга жена, позната под надимком „Госпођа Брскоња“, стекла је славу као вешт играч карата. Пошто је било забрањено улазити у коцкарницу наоружан, она је свој мали пиштољ крила у џепу направљеном на постави сукње. Једне вечери, док се враћала кући са знатном сумом новца добијеном на картама, напала су је два разбојника уз узвик: „Ташну или живот!“ „Госпођа Брскоња“ је не трепнувши извадила пиштољ и бандите послала на онај свет.

Дивљи запад добро памти још једног „пистолероса“ — Розу Дун, чувену „Ружу из Чимарона“ која је била члан познате банде под вођством Дулина и учествовала у оружаном пљачки Националне банке из Чимарона у Канзасу.

Када је полиција на коњима опколила банду, Роза се храбро борила с пиштољем у руци и успела да умакне. Касније се удала за неког бравара и о њој се више ништа није чуло.

Кејт Вотсон, звана Пастрица, прославила се као крадљивац стоке; Хети Бентон, међутим, тајно је правила виски и револверским хицима се супротставила пореским агентима који су је открили и тражили да плати таксе.

И многе друге жене држале су у шаху становнике Дивљег запада али је најчу-

венија била и остала Каламити Цејн.

Звали су је „Канаринац“ и о њеној огромној слави, јунаштву и вештини којом је руковала пиштољима испредале су се легенде од канадске границе до реке Рио Гранде.

За разлику од свих других жена о којима смо говорили она је волела да се облачи као мушкарац и бавила се послом који је исцрпљивао и најснажније каубоје: преносила је пошту између Дидвуда и Костера. Јашући километрима и километрима на коњу била је често принуђена да револвером крчи себи пут кроз индијанска насеља или заседе пљачкаша.

НЕВОЉА СА ЦРНИХ ПЛАНИНА

Каламити Цејн учествовала је у познатој бици у којој је био поражен Цозеф, поглавица индијанског племена Пробушени носеви. Један од њених подвига је и потеря на коњима за бандом крадљиваца стоке. И док су се остали учесници потере вратили чим су се докопали отете стоке, Каламити Цејн је наставила за лоповима, стигла их и тријумфално довела у град с лисицама на рукама.

После овог догађаја добила је надимак Каламити што значи невоља. Од тада се на Дивљем западу о њој увек говорило као о Неволји Цејн, страху и трепету разбојника са Црних планина.

Б. Д.

УДАРЦЕМ НОГЕ ОТВОРИЛА ЈЕ ВРАТА И УПАЛА У САЛУ

БЕЛ СТАР

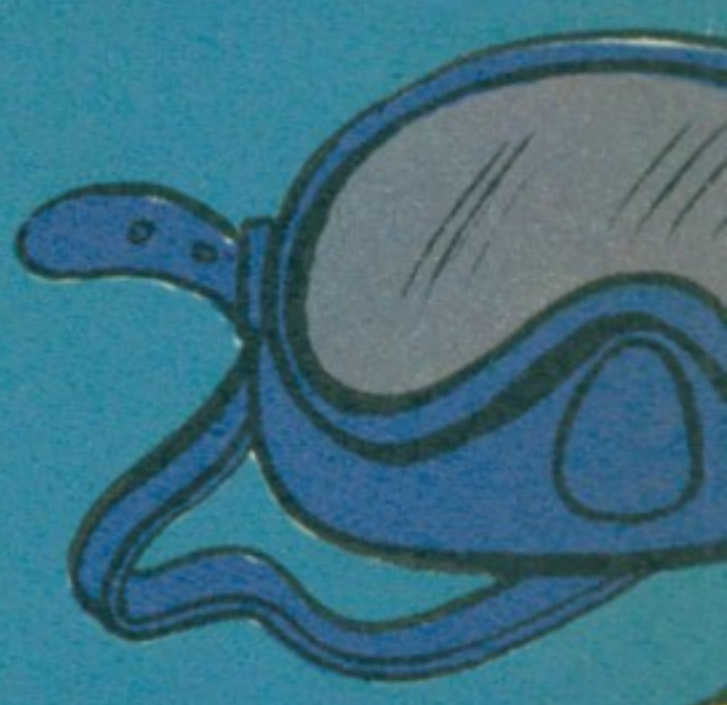
Једна од тих амазонки Дивљег запада била је Бел Стар, која је живела у Доу Ситију, у то време најважнијем месту поред реке Ред Ривер. Њена вештина у баратању пиштољем била је надалеко позната, исто као и њена незгодна нарав, и мушкарци су избегавали сукобе с њом изговарајући се да им не доликује да се бију пиштољима с једном женом.

А Бел Стар је заиста била веома незгодне ћуди! Због једног погледа који јој се не би допао била је у стању да револверским хицима по разбија лампе у „салуну“ и позове на двобој све присутне госте. И сами мушкарци дивили су се њеној неустрасивости када је, на пример, сама самцата терала крда стоке преко територије на којој је врвело од Индијанаца.

Ипак, најчувенији подвиг који је извела одиграо се у једној коцкарници у Доу Ситију где је њен муж био изгубио на картама 2.000 долара. Бел је извршила истрагу и сазнала да је муж био жрт ва преваре. Не часаћи часа кренула је у коцкарницу, ударцем ноге отворила врата и упала у салу. Држећи у рукама два колта погледала је страшно све присутне и вик-

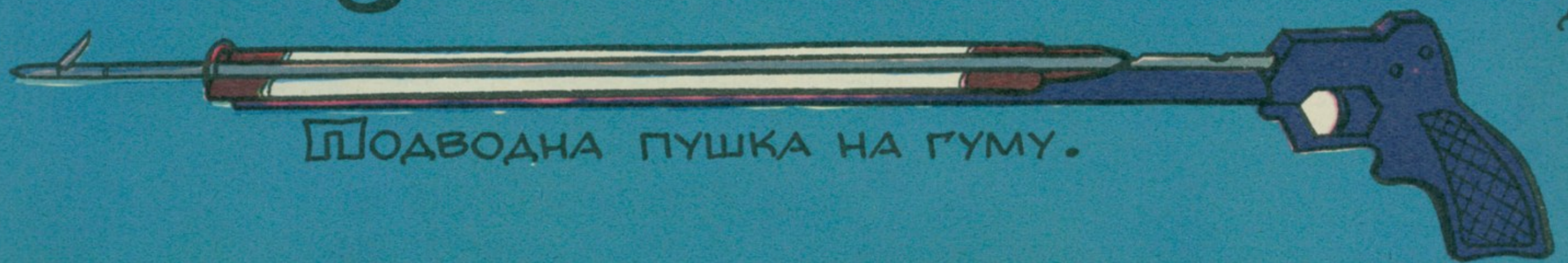
ПОДВОДНИ РИБОЛОВ

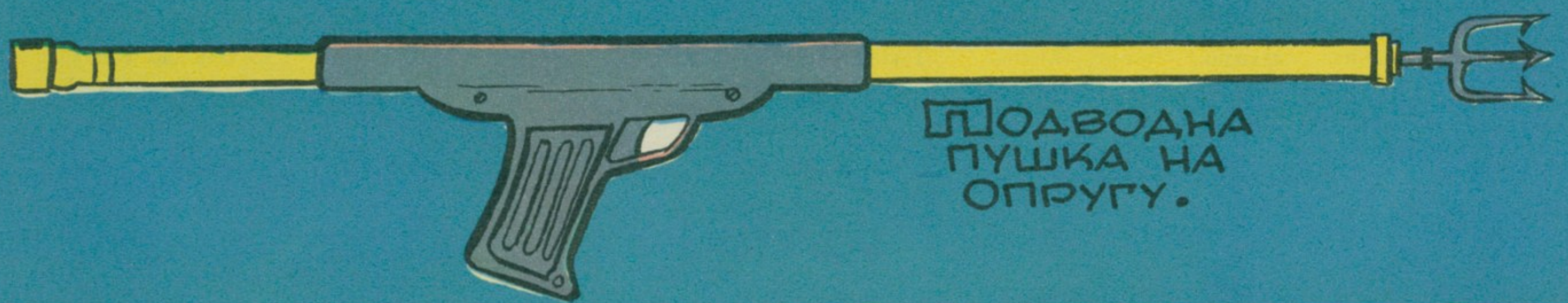
1

ОСНОВ
ОПРЕМЕ
РИБОЛО
ДИ П

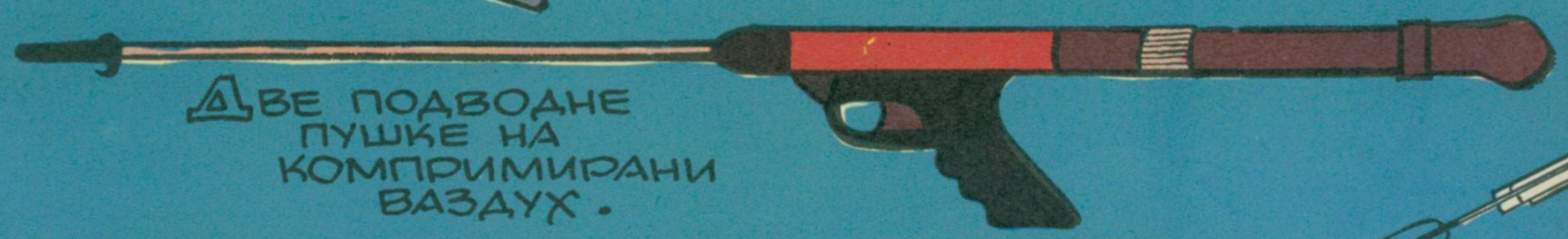
3

ПОДВОДНА ПУШКА НА ГУМУ.

ПОДВОДНА
ПУШКА НА
ОПРУГУ.

ДВЕ ПОДВОДНЕ
ПУШКЕ НА
КОМПРИМАРАНИ
ВАЗДУХ.

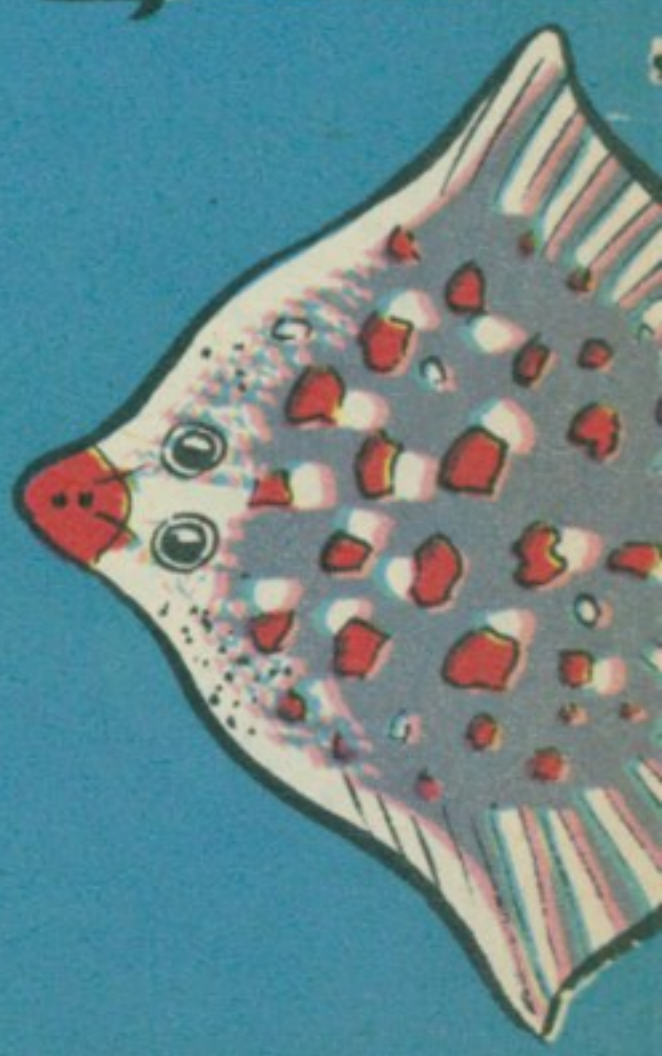

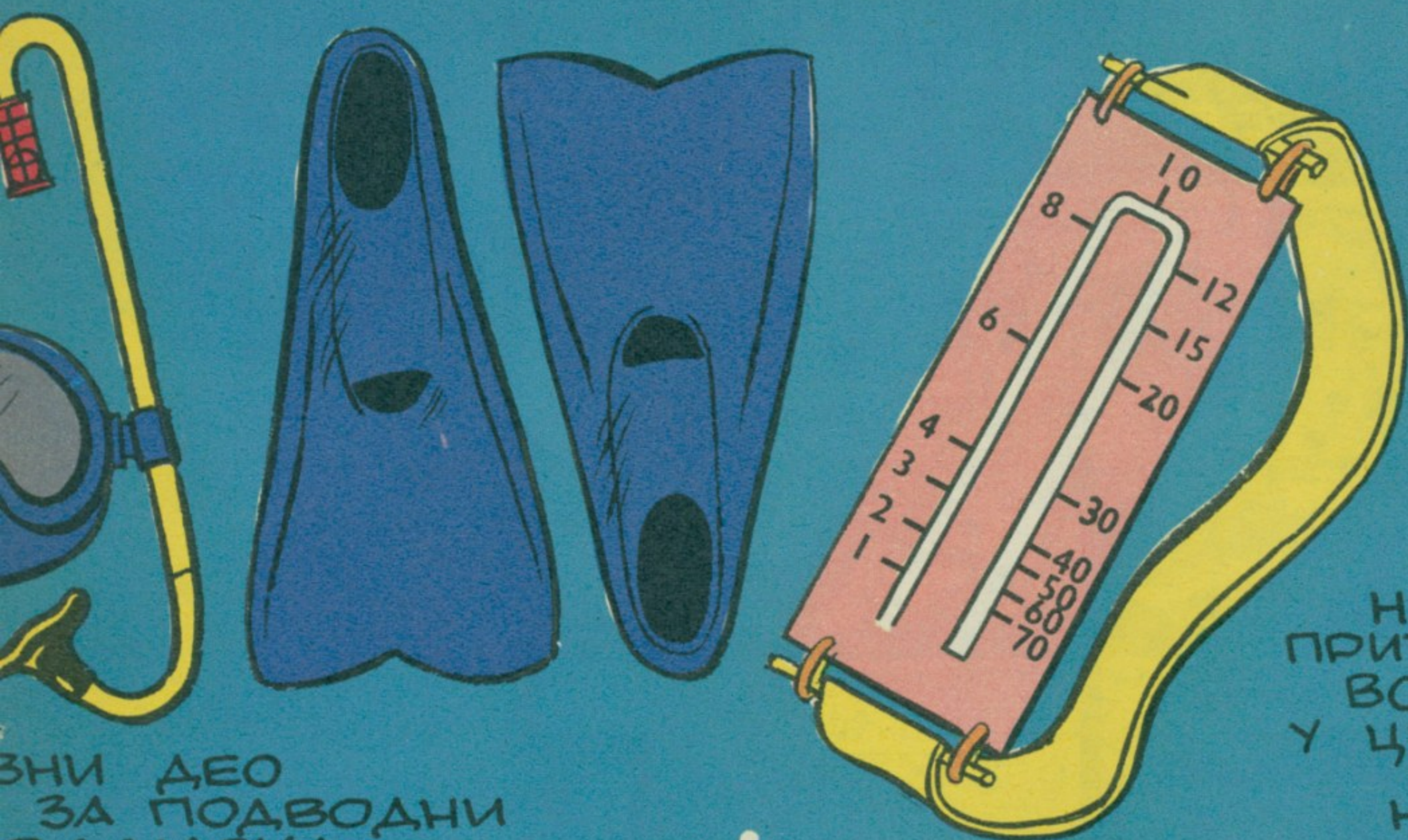
6

НЕКЕ ВРСТЕ
РИБА
КОЈЕ СЕ
НАЈЧЕШЌЕ
ЛОВЕ
ПУШКОМ У
НАШИМ
ВОДАМА...

КРЊА

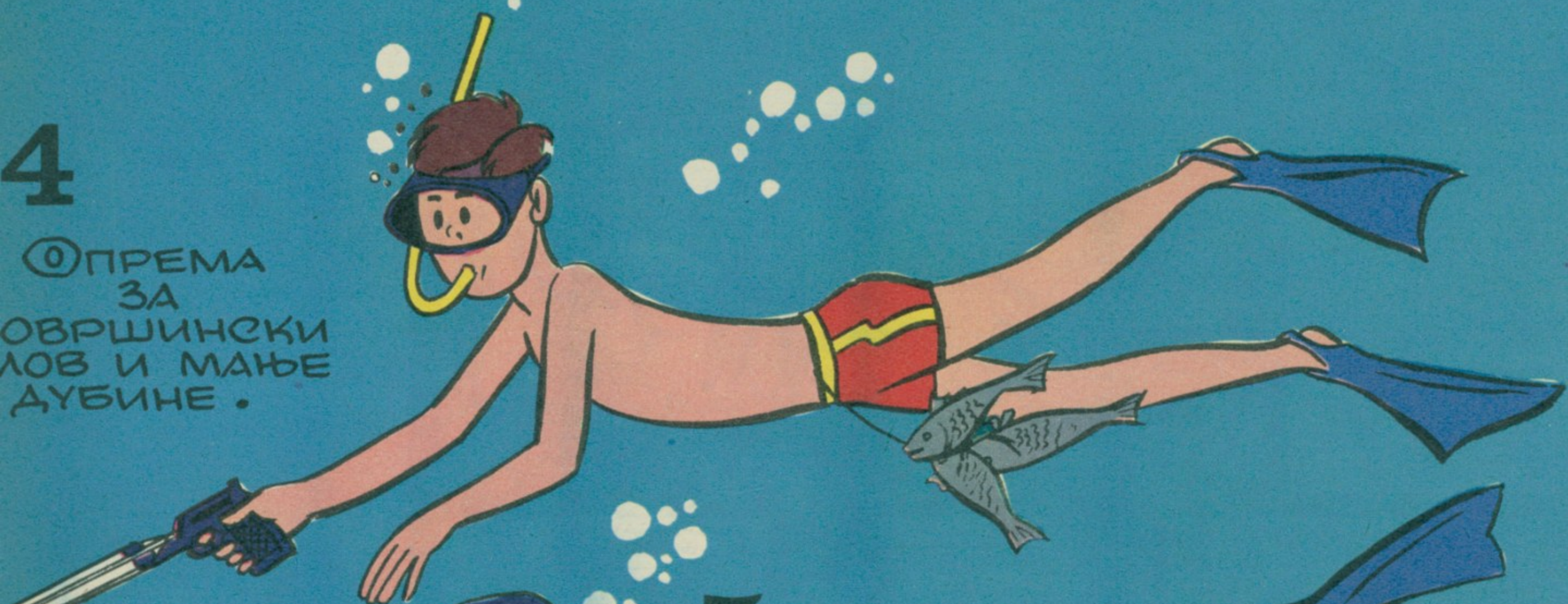
3
 ОВНИ ДЕО
 ЗА ПОДВОДНИ
 В : МАСКА,
 САЉКА И
 ПЕРАЏА.

2

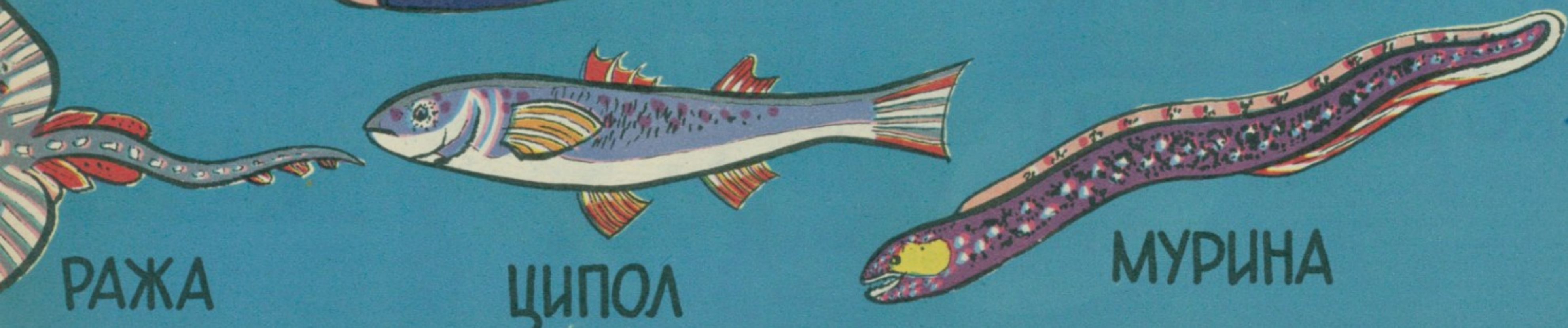
ОВО ЈЕ
 ДУБИНОМЕР,
 ЈЕДНО-
 СТАВНА
 СПРАВА
 САСТАВЉЕНА ОД
 ЦЕВИЦЕ КОЈА
 ЈЕ НА ЈЕДНОМ
 КРАЈУ ЗАТВО-
 РЕНА А НА
 СУПРОТНОМ КРАЈУ
 УЛАЗИ ВОДА.
 НА ВЕЉОЈ ДУБИНИ
 ПРИТИСАК ЈЕ ВЕЉИ И
 ВОДУ ТЕРА ДУБЉЕ
 У ЦЕВ. ПОДЕОЦИ
 ПОКАЗУЈУ
 НА КОЈОЈ СМО
 ДУБИНИ.

4

ОПРЕМА
 ЗА
 ПОВРШИНСКИ
 ЛОВ И МАЉЕ
 ДУБИНЕ.

5

РАЖА

ЦИПОЛ

МУРИНА

ИСТРАГА ИНСПЕКТОРА ЖЕДИЈА

1

КО ЈЕ БЕГУНАЦ?

ЈЕДНОГ ТОПЛОГ СУНСАНОГ ЈУЛСКОГ ДАНА У ПОДНЕ...

БАШ ЛЕПО ОД ВАС ШТО МЕ ПРАТИТЕ НА СТАНИЦУ, ШАРОНЕ!

ШТА ЈЕ ОНО!? ПОГЛЕДАЈТЕ!

ИЗГЛЕДА ПРОВАЛА!

ЗАВИДИМ ВАМ, ШЕФЕ, ШТО ЋЕТЕ СЕ УСКОРО КУПАТИ У МОРУ!

УПОМОК! ЛОПОВ! ЗАУСТАВИТЕ ГА!

БРЗО ЗА ЊИМ! МОЖДА ЈЕ И ОВДЕ УМЕШАО СВОЈЕ ПРСТЕ НАШ СТАРИ ПОЗНАНИК „ВУК“, СТРУСЊАК ЗА ЗЛАТАРСКЕ РАДЊЕ!

ОВЕ МИ СЕ ЧИНИ, ШЕФЕ, ДА ЋЕТЕ СЕ КУПАТИ КАСНИЈЕ НЕГО ШТО СТЕ МИСЛИЛИ!

ЂУРЕКИ ЗА ЛОПОВОМ УЛИЦАМА ПАРИЗА ПОЛИЦАЈЦИ СУ УСПЕВАЛИ ДА ГА ПРАТЕ. МЕБУТИМ...

... НА ИЗЛАЗУ ИЗ ГРАДА БЕГУНАЦ СЕ ИЗГУБИО...

НЕШТО КАСНИЈЕ, У БЛИЗИНИ АУТОПУТА...

НАПУСТИО ЈЕ КОЛА! СИГУРНО ЈЕ У БЛИЗИНИ!

А УМЕТНИК ЈЕ У ПРЕДУШАВЊУ!

ДА НИСТЕ МАЛОПРЕ ВИДЕЛИ НЕКОГ ЧОВЕКА КАКО БЕЖИ?

ДА! МАЛО ЧАС ЈЕ ОБУЛА ПРОТРАЧАО!

КАСНИЈЕ...

ДА НИСТЕ ВИДЕЛИ НЕКОГ КАКО ТРЧИ ОВИМ ПУТЕМ?

НЕ... А ЗАШТО?

МНОГО КАСНИЈЕ...

ИЗВИНИТЕ, ТРАЖИМО НЕКОГ! ДА НИСТЕ ПРИМЕТИЛИ НЕШТО СУМЊИВО?

ЧЕКАЈТЕ! ЈЕ ДАН ЧОВЕК ЈЕ МАЛОЧАС ИЗАШАО ИЗ АУТОМОБИЛА! АЛИ НЕ ЗНАМ ГДЕ ЈЕ!

НИЈЕ ВАЖНО! ШАРОНЕ, БРЗО... ДА ГА УХАПСИМО!

КОГА ОД ОВЕ ТРОЈИЦЕ, ДРАГИ МИ ТАОЦИ? И ШТА ГА ДЕ ТО ОДАЛО?

● двоје младих циркуских артиста недавно се венчало на трапезу једног циркуса у Мадриду. Званице с кумови-

ма стајале су на циркуском подијуму а свештеник се заједно с младенцима испео на висећу платформу.

● да би ђаци корисно употребили време проведено у аутобусима од куће до школе и навраг, власти у савезним америчким државама Пенсилванији и Колораду пустиле су у саобраћај аутобусе назване аудиобус. У овим во-

зелима сваки ученик-путник има на располагању слушалице помоћу којих по жељи може да слуша предавање из културе или неки текст са магнетофонске траке.

● у америчкој држави Тенеси управо се врше ископавања древног индијског села Чукалеса што на индијанском језику значи: „напуштена ку-

ћа“. Археолози кажу да ово село потиче од око 900. године пре наше ере и да је било насељено све до XVI века. Досад је већ рестаурирано не колико зграда и један храм.

● године 1966. СССР је био највећи издавач књига на свету са тиражом од 72.988 књига.

● пре извесног времена откривени су у Египту остаци одлично сачуваног храма из

времена фараона за који стручњаци сматрају да је служио за гајење светих крокодила из Нила. Остаци овог храма налазе се 400 километара од Каира а потичу из 1500. године пре наше ере.

НАГРАДНИ КОНКУРС:

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ!

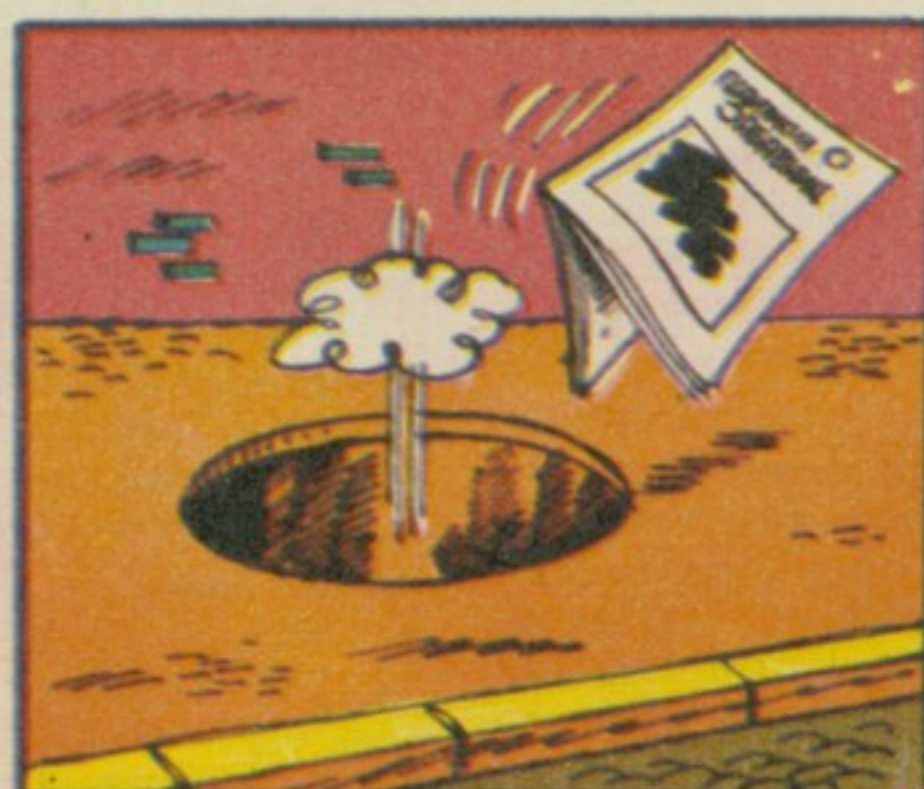
КО ЈЕ БЕГУНАЦ?

Сачувајте купон „Детектив 1“ и још три купона која ће изићи у следећа три броја. Залепите на крају конкурса сва четири купона на једну дописницу. Поред сваког купона напишите име кривца кога је инспектор Жеди ухапсио у детективном задатку на који се купон односи. Дописницу са четири купона пошаљите „Политикином забавнику“, Македонска 29, Београд. Међу онима који пошаљу на крају овог конкурса тачне одговоре извући ће се на срећу добитници следећих награда:

награде:

ДЕТЕКТИВ 1

ЏОКЕЈ

КРАКАТАУ!

ГРМЉАВИНА СЕ ЧУЛА НА УДАЉЕНОСТИ ОД 6.000 КМ, А ОГРОМАН ТАЛАС КОЈИ ЈЕ ПРАТИО ЕРУПЦИЈУ ДОСПЕО ЈЕ ЧАК ДО ОБАЛЕ ЈУЖНЕ ЕНГЛЕСКЕ

Више од 200 година становници Кракатауа — малог вулканског острва између Суматре и Јаве — живели су у страху од ерупције. Сељаци и рибари који су живели и радили у сенци вулкана знали су да се Кракатау само примирио и да је само питање времена када ће планина да „експлодира“, као што се то догодило крајем 17. века.

Сваког дана идући за својим послом, гледали су са страхом горе према врху, плашећи се појаве усисаног белог камења које је поубијало толико њихових предака. Међутим, холандски досељеници на овим острвима олако су схватили страх до мородаца. Европљани су указивали на то да је Индо незија начичкана активним и угашеним вулканима, али ништа није могло да умањи осећање острвљана да им пропаст лебди над главом.

ПАКАО ПОЧИЊЕ

Први наговештај да доморони нису грешили појавио се у недељу 26. августа 1883. када је Кракатау уздрман читавим низом цинковских експлозија. Вулкан је изненада постао поново активан и за неколико секунди острво је било покривено димом, пепелом и пламеном.

У паклу који је настао било је тешко рећи шта се догађа, мало људи могло је све да види, а велика већина других била је заглашена буком „првог плотуна“. Један од њих који су заиста били сведоци призора — и преживели да испричају причу — био је Енглец чије је име остало незабележено. Пошто је побегао из угроженог подручја, испричао је следеће свештенику Тенисон-Вудсу:

„Тутњава је постајала све јача и јача док је тде приметно подрхтавао. Сироти домороци, мислећи да је дошао смак света, збијали су се у групе и својим повицима и молитвама чинили призор још стравичнијим. Спустило се вече. Детонације су се стално повећавале престајујући људе новим потресима свака два или три минута“.

Док је само острво било разарано, бродови који су пловили морем такође су осетили последице несреће. Брод „Чарлс Бел“ из Белфаста пловио је неких 20

километара од острва Кракатау на путу за Хонгконг. Његов заповедник, капетан В. Ц. Вотсон, престрављено је посматрао ерупцију вулкана и записао у бродски дневник:

МОРЕ КЉУЧА

„Густи застор од песка и камења, непрозирна тама изнад и око нас, нарушена само непрекидним блеском светлости и грмљавином од ерупција вулкана Кракатау, чинили су да наш положај буде заиста неподношљив јер су комади који су падали на нас били као усисано гвожђе, а са дна смо извукли врео оловни тег за мерење дубине мора која је на том месту износила 60 метара“.

Експлозије су се наставиле током читаве ноћи, а у зору су се суседна острва Јава и Суматра такође нашла у опасности да буду уништена. У 6.30 ч. ујутру, 27. августа, „зид воде“ висок више од 10 метара оборио се на јавански град Анцер. Холандски управник телеграфа Шрут, побегао је испред таласа који је на свом путу све претварао „у атоме“...

Други један човек, који

је самим чудом избегао смрт, био је Де Врис, навигатор по занимању. Тог јутра устао је рано и отишао да обиче своје чамце. На повратку кући зачуо је буку, окренуо се и угледао „огромну, неизмерну, црну масу воде која је на први поглед изгледала висока као планина, како се котрља са ужасном буком и брзином муње...“

Мада је вода понела Де Вриса, он је успео да се за тренутак усправи, отрчи до оближњег кокосовог дрвета и попне на њега у нади да се ниво поплаве неће поћи тако високо. „Изненада, причао је он, велики кров на постољу од бамбуса допловио је до дрвета на коме сам нашао уточиште и, ударивши у стабло, тако јако ми пригњечено ногу уз дрво да сам скоро заурлао од бола“.

36.000 МРТВИХ

„Видећи да ми са свих страна прети смрт и нигде не назирати спас, помислих сам да би било најбоље да олабавим руке којима сам се грчевито држао за дрво и умрем. Патио сам од ужасних болова јер ми је нога била сломљена. Мину-

ти проведени у страху од смрти чинили су ми се дуги као вечност.“

Обазрео сам се око себе и угледао стравичан призор. Тамо где се налазио Анцер, нисам видео ништа осим пене и воде изнад чије су се површине видела само нека стабла и кровови“.

Поплава је прошла поштедивши живот навигатору. Али, он је био од ретких који су за длаку избегли смрт. У трагедији која је за десила три острва погинуло је око 36.000 људи из 285 села!

Али, најгоре је тек требало да се деси — највећа ерупција која је икада забележена у историји.

Нешто око 10 часова Кракатау је пустио свој „самртнички крик“.

Грмљавина се чула на невероватној удаљености од 6.000 километара; а огромни морски талас који је пратио експлозију доспео је чак до обале Јужне Енглеске, где се за пет сантиметара подигао ниво воде!

Кракатау — чија је површина износила тридесет један квадратни километар — буквално је нестао са видика, његова брда прегаз

рила су се у бездан дубок више од триста метара. Два дана касније, пароброд „Лондон“ прошао је поред разорене обале и један путник на њему, Н. Ван Сандик, причао је после о „застрашујућем призору“ који им се указао.

„Обале Јаве и Суматре биле су потпуно разорене, писао је он. Свуда је иста сива и тамна боја. Села и дрвећа су нестали; нисмо видели чак ни било какве рушевине јер су их таласи уништили и прогутали становнике, куће и плантаже. То је заиста страشان призор“.

Када је свештеник Тенисон-Вудс посетио подручје катастрофе, био је дубоко потресен.

„Изгледало је да се јадни домороци понашају крајње стрпљиво у страшним околностима које су их задесиле. Средства за живот изненада су им одузета; жито, стока, куће и породице — све је било уништено. Чекало их је неизбежно гладовање. Уколико влада не пружи хитну помоћ, многи од оних који су се стиснули по брдским селима умреће од глади“.

Остаци острва Кракатау полако су оживљавали. Растине је опет клијало на подлози од муља и пепела; инсекти, птице и животиње поново су стварали домове у шибљу. Планина је нестала, али је сам вулкан још био ту, дремајући испод површине.

Вулкан Кракатау ни данас није угашен, а становници острва и даље страхују од његовог изненадног буђења.

Д. П.

ОГРОМНА, НЕИЗМЕРНА, ЦРНА МАСА ВОДЕ КОТРЉАЛА СЕ СА УЖАСНОМ БУКОМ ГУТАЈУЋИ СВЕ ПРЕД СОБОМ

Породица

КРЕМЕНКО

ЗАПАМТИ! КАД
УДРАШ
ЛОПТУ,
ОЛБАВИ
МИШИЌЕ...

ЋРЕДЕ...
ЋРЕДЕ!
РУЧАК ЈЕ
ГОТОВ!

РЕЧ
РУЧАК
ЈЕ ИЗ-
ГЛЕДА
ЦАРОБ-
НА РЕЧ!

ОДАХ ЋУ,
ВИЛМА!

КАМИЌАК ЈЕ БИЛА СТРАШНО
ГЛАДНА, ПА
СМО ПОЧЕЛИ
БЕЗ ТЕБЕ!

ОХ... НЕ МАРИ
НИШТА!

МЕША...
МЕША...

ЈОШ
МЕСА?
СИ-
ГУРНО,
ЗЛА-
ТО!

И КРОМПИРИЌЕ
СИ ПОЈЕЛА...
ХОЋЕШ ЛИ
ЈОШ?

И САЛАТИ-
ЦУ?

И ЈА САМ
ГЛАДНА... ПОЧ'О
БИХ С ПЕЧЕ-
ЊЕМ!

ЕВО!
ПОСЛУ-
ЖИ СЕ...

?

ЗАР ОНА НЕ БИ МОГЛА
ДА МАЛО МРЉАВИ С
ХРАНОМ К'О ДРУГА
ДЕЦА !?!

ЦРНЕ ЗАСТАВЕ

Е-ХЕЈ! МОЖЕТЕ
ДА СИБЕТЕ, ПРИЈА-
ТЕЉИ! НАШ БИДИЖА
СЕ МАЛО ПРИ-
МИРИО!

МАЛО КАСНИЈЕ...

СТРАШАН
АПЕРКАТ!
БРАВО,
НИК!

КАО НА
РИНГУ!
ЈУ-ХА!

ДОБИ, ДРАГИ
ПРИЈАТЕЉУ!
ДОБИ ДА ТЕ
ЗАГР-
ЛИМ!

РАСПЛАКАЉУ
СЕ ОД
ГАНУ-
КА!

ШТА КЕМО
САД С
ЊИМ?

БАЦИМО ГА ПОД ПА-
ЛУБУ! ТАМО БЕ БАР
ДА ПЛАШИ
ПАЦО-
ВЕ!

ДА ГА
ВЕЖЕМО
ЗА ГЛАВ-
НУ КА-
ТАРКУ?

У ОКОВЕ
С ЊИМ!

НИСТЕ МНОГО ЛУБАЗНИ,
ПРИЈАТЕЉИ! ОН ЈЕ
ЖЕЛЕО ДА БУДЕ
КАПЕТАН... ГА
НЕКА МУ БУДЕ!
ДАЈМО МУ
БРОД!

Ш...
ШТА?
ЈЕСИ Ј'
ШЕЊУ,
НИК?

ДА МУ
ДАШ НАШ
ЛЕПИ
БРОД?

А, ТО НЕ!
НИКА-
КО!

МА НЕ! НЕ НАШ
СТАРИ, ДОБРИ БРОД!
ДАЈЕМО МУ ЈЕДАН
ПОТПУНО
НОВ!

УКОРО...

ТАК! ТАК! ТАК!
ТАК! ТАК! ТАК!
БАНГ!

...ПЛОВИЛА
ЈЕ ШАЈКА,
МАЛА
БАРКА...

КАСНИЈЕ...

ЗБОГОМ, КАПЕТАНЕ!
СРЕГНА ПЛО-
ВИДЕА!
ХА-ХА-
ХА!

ДОБРО ОТВОРИ
ОЧИ, КАПЕТАНЕ!
КАЖУ ДА СУ
У ПОСЛЕДЊЕ
ВРЕМЕ ПОБУНЕ
НА БРОДОВИМА У
МОЈИ!

КАКАВ ПОНОСАН
ЈЕДРЕЊАК!

НИК! ЗАСЛУЖИО
СИ ДА НАМ
БУДЕШ
ВОБА!

ТАКО МУДРА
ГЛАВА ЗАСЛУ-
ЖУЈЕ КАПЕ-
ТАНСКИ СИН!

ПРИХВАТИ, НИК, И
ОДВЕШТЕМО ТЕ
НА НАШЕ
ТАЈНО
ОСТР-
ВО!

ДА ОПЕТ ГАЗИМ
ПО ЧВРСТОЈ
ЗЕМЉИ?! Е,
ОНДА РАДО
ПРИХВА-
ТАМ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ДА БУДЕМ
КАПЕТАН...
БЕНЕ-БЕНЕ! АЛИ
ДА МЕ ОБАКО
ОБУКУ... Е ГА
ТО ЈЕ МАЛО
МНОГО!

ХРАБРИ КАПЕТАН

ЊЕГОВ ПЛАН БИО ЈЕ ДА СЕ ПОНОВО ДОЧЕПА СВОЈЕ ЛАЂЕ И ОТПЛОВИ ЗА ЕНГЛЕСКУ. А САМО СУ КУВАР И КОНОБАР МОГЛИ У ТОМЕ ДА МУ ПОМОГНУ

ЧОВЕКУ КОЈИ ЈЕ СПАВАО СТАВИЛИ СУ ЛИСИЦЕ НА РУКЕ И КРПУ У УСТА

Када је енглеска лађа „ЕМИЛИЈА СЕНТ-ПЈЕР“ испловила из индијске луке Калкуте 27. новембра 1861, њеном капетану Вилијему Вилсону изгледало је да ће путовање бити сасвим обично, иако је имао важан задатак да отплови до источне обале Северне Америке и испита како се одвија грађански рат између северних и јужних држава Америке. У време када су вести споро путовале, то је био један од најједноставнијих начина да се буде у току светских догађаја.

Предвиђајући мирно путовање, капетан није сматрао за потребно да појачава наоружање на броду. Међутим, противно сваком очекивању, нашао се у средишту чудновате пустиловине која је постала тема дана у Британији.

Поморски њлен

У Америци је грађански рат између јужних држава Конфедерације и северних, Федералних држава пламео већ скоро годину дана када се капетан Вилсон приближио обали Јужне Каролине. Био је на неких петнаестак километара од луке Чарлстон кад је приметио да према њему пуном паром плови топовњача северних држава „ЏЕЈМС АЦЕР“.

После наредбе „ЕМИЛИЈИ“ да стане, према лађи су се упутила два чамца препуна официра и морнара. Чим су се Американци попели на палубу „ЕМИЛИЈЕ“, било је јасно да нису пријатељски расположени: према капетану Вилсону и његовој посади односили су се са озбиљном сумњом. Претећи упорним пиштољима издали су

наређење да се лађа претражи од прамца до крме.

Откривено је да се бродски товар састоји од шалитре која се користи за производњу барута. Када је то сазнао официр који је командовао Американцима, одмах је ухапсио капетана Вилсона и саопштио му да је лађа заробљена као „законит плен“ и да сада припада федералној влади.

Упркос протестима и тврдњама да није дошао да се меша у грађански рат, Вилсону је наређено да управља бродом према флоти Севера која је била усидрена у близини, а затим је стављен у притвор на командном броду „ФЛОРИДА“. Саопштење му је да „ЕМИЛИЈУ СЕНТ-ПЈЕР“ као ратни плен мора одвести у Филаделфију. Враћен је на свој брод на коме више није било ни једног члана његове посаде изузев конобара и куvara; сви остали били су Американци — укупно 15 њих — под командом поручника Стоуна.

Завера и њређаг

Вилсон је био бесан због начина на који су Американци поступили и чврсто је решио да им се освети — да их изигра. Сматрао је да је брод незаконито отет и зато је размишљао како да нађе начин и поново се дочепа своје лађе.

Док је „ЕМИЛИЈА“ следећег јутра, 21. марта 1862, пловила према Филаделфији, Вилсон је позвао куvara и конобара у каину и саопштио им да је одлучио да покуша да преузме команду над бродом, па шта буде, макар и погинуо. Упитао их је јесу ли спремни да му у томе помогну.

Кад су обојица изјавила да ће учинити све што буде захтевао, капетан им је изложио свој план, дао свакоме по парче крпе и лисице и рекао им да га прате до кабине првог официра. Тихо су се увукли у каину и зграбили човека који је спавао, ставили му лисице на руке и стрпали крпу у уста.

Први део смелог плана био је остварен. Сада је био на реду најопаснији потез — савладати америчког поручника чији су људи држали лађу у својим рукама.

Поручника нису нашли у кабини, па се Вилсон сам попео на палубу да га потражи. Америчанац се шетао по палуби удишући свеж ваздух. Капетан му се придружио и почео расправу о курсу којег је лађа требало да се држи. Пошто, Вилсоновом заслугом, нису могли да се сложе, оишли су у унутрашњост брода да би погледали карту.

Када се поручник Стоун

нагао над картом, кувар и конобар, који су се сакрили у кабини, с леђа су скочили на њега. Пре него што је могао да се освести, био је везан, са лисицама на рукама и закључан у најближој кабини.

Следећи Вилсонов задатак био је да савлада три морнара који су стражарили на палуби. Позвао их је да му приђу, а онда им наредио да оду у магацин и донесу конопце. Како је Вилсон још, бар формално, био командант брода, Американци су се повиновали заповедничком тону његовог гласа. Када су морнари ушли у магацин, капетан их је једноставно закључао!

Уз помоћ пиштоља који је пронашао Вилсон је са својим помагачима ишао од кабине до кабине за посаду и једног по једног Американца спроводио до „затвора“.

Тако је за један час успео да поврати команду над бродом, а да ни кап крви није била проливена.

Бура на мору

Сада је главни проблем био прећи Атлантски океан уз помоћ куvara и конобара два човека који се никада у животу нису пели на катарке и били потпуно незналице у погледу једрења! Али, упркос овој немогућој околности, капетан Вилсон је без размишљања узео курс ка Енглеској.

Сваки пут када је требало подесити једра или ужад, капетан је морао сам то да обави. Кувар и конобар су чинили све што су могли на палуби, али су били углавном заузети припремањем хране и чувањем огорчених заробљеника.

Првих неколико дана море је било мирно, али када се приближила средина Атлантика, „ЕМИЛИЈА“ се наша у страховитој бури. Кормило је било тешко оштећено, а брод у веома озбиљној невољи.

Следећих 12 часова Вилсон и његова посада од свега два члана напорно су радиле по жестоком ветру и киши да би оправили лађу. Коначно су успели и наставили пут.

„ЕМИЛИЈА СЕНТ-ПЈЕР“ је безбедно упловила у Ливерпул тридесет дана после драматичних доживљаја. Капетан Вилијем Вилсон и његови храбри другови дочекали су у Британији са незапамћеним одушевљењем. Власници лађе богато су наградили њихову смелост и пожртвовање. Д. П.

НА СРЕДИНИ АТЛАНТИКА „ЕМИЛИЈУ“ ЈЕ ЗАХВАТИЛА СТРАХОВИТА БУРА КОЈА ЈОЈ ЈЕ ОШТЕТИЛА КОРМИЛО

ЏОНИ
ЈЕ
СТИГАО У
ТОКИО
И ОДМАХ
ПОТРАЖИО
МИС
НИКИ...

СЛУЖБЕНИЦИ
ВЕЋ ИЗЛАЗЕ!
НАДАМ СЕ ДА ЋУ
ЈОШ УЛОВИТИ
НИКИ!

ГДЕ БИХ
МОГАО ДА
НАЂЕМ
МИС
НИКИ?

МИС НИКИ? ОНА
ЈЕ ЛИЧНА СЕКРЕ-
ТАРИЦА ГЛАВНОГ
ГАЗДЕ... МИЏУБИ
КОНОА! ОБИЧНО
У ОВО ВРЕМЕ ИДЕ
КУЋИ, АЛИ...

...МОЖДА ЋЕ РА-
ДИТИ ПРЕКОВРЕ-
МНО! ВЕЋЕРАС
КОД ГАЗДЕ ИМА
ВАЖАН САСТАНАК...
НА ПОСЛЕДЊЕМ
СПРАТУ!

АЛИ, КАД ЈЕ УШАО У
ЗГРАДУ...

КУДА?
КАКВИМ
ПОСЛОМ?

НИСАМ
ДОШАО
ПОСЛОМ...
ВЕЋ ПРИ-
ВАТНО!

...ИМАМ
САСТАНАК
С КОНООВОМ
СЕКРЕТАРИ-
ЦОМ МИС
НИКИ! ДА
ЛИ ЈЕ ТУ?

МОЖДА
ЈЕСТЕ А
МОЖДА
И НИЈЕ!
СЕДИТЕ И
ПРИЧЕ-
КАЈТЕ!

КАСНИЈЕ...

МОРА ДА
ЈЕ ВАЖНА
ЛИЧНОСТ,
ТАЈ КОНО!

ЗАДОВОЛАН САМ
РЕЗУЛТАТИМА,
МИСТЕР КОНО!
САМО РОКОВИ СЕ
МОРАЈУ ПОШТО-
ВАТИ...

ЈОШ НИКАД
НИСМО
ЗАКАСНИЛИ,
КЕЛИ-САН!

ОПРОСТИТЕ,
ГОСПОДИ-
НЕ...

ДА? ЧИМЕ
ВАМ МОГУ
БИТИ НА
УСЛУ-
ЗИ?

ЧЕКАМ
МИС
НИКИ...

ОХ! УЗАЛУД СТЕ ЧЕКА-
ЛИ... ЈАКО МИ ЈЕ! ПУСТИО
САМ ЈЕ РАНИЈЕ КУЋИ...
КАЗАЛА ЈЕ ДА ИМА ВА-
ЖАН САСТА-
НАК! МОЖДА
БАШ С ПО-
ШТОВАНИМ
ГОСПОДИ-
НОМ?

ПОМЕ! ПРЕГ!
ЛЕДЕНЕ ИГЛЕ!
ОКРЕКУ СЕ ПРЕ-
МА БРОДУ!

БЕЖИ-
МО ОДАВ-
ДЕ! У
БРАД!

УСКОРО...

УМАКЛИ СМО...
АЛИ ШТА ЈЕ С
ТРЕНТОМ?

МИСЛИМ
ДА ЈЕ С ЊИМ
СВРШЕНО! А
ВИ, ДОКТО-
РЕ?

АКО ТЕ ИГЛЕ
ЗАМРЗАВАЈУ ЧО-
ВЕКА ТРЕНУТНО...
МОЖДА ЈЕ ЈОШ
ЖИВ!

САЧЕКАЋЕ-
МО МРАК И
ВРАТИЋЕМО
СЕ... НАПАД ЈЕ
НАДБОЈА ОД-
БРАНА!

МОРАМО
СЕ ПРОВУКИ
ПОРЕД ИГЛА...
ПА ОНДА У
ПЕЊИНУ!

СВЕ ЈЕ ТО У
ВЕЗИ С ОНОМ ТА-
ЈАНСТВЕНОМ СИ-
ЛОМ ИЗ ПЕЊИНЕ!

ЧИМ ЈЕ ПАЛА НОЋ,
ДВА ЧОВЕКА СУ КРЕНУЛА...

ПУЦАЈ
НА МОЈ
ЗНАК...
И БРЗО
ПРОТР-
ЧИ!

НАДАМ
СЕ ДА ЋЕ
ТОПЛОТНИ
ЗРАЦИ
УСПЕТИ...

САД!

ТОПЛОТНИ ЗРАЦИ УЧИНИЛИ СУ СВОЈЕ...

УСПЕЛИ СМО!
ИСТОПИЛИ СУ
СЕ КАО СНЕГ
У ПЕЊИ!

ДА! АЛИ
ОВО ЈЕ
САМО ПО-
ЧЕТАК!

МА ШТА
БИЛО УНУ-
ТРА... УЋИ
ЋЕМО!

СИГУ-
РАН САМ ДА
ЈЕ КЛОПКА!
И ЗАТО... У
ЊУ ОТВОРЕ-
НИХ ОЧИЈУ!

916

ИДУКЕ НЕДЕЉЕ: ГВОЗДЕНЕ КАЊЕ!

70.000 ст. динара ОНОМЕ КО НАЂЕ НЕСТАЛИ АУТОМОБИЛ

Власник несталиг аутомобила Томислав Марковић из Трстеника, солитер Б, стан 19, даје ономе ко му буде пронашао нестали аутомобил специјалну награду од 50.000 старих динара.

Још три податка: аутомобил је нестало у Трстенику пре 15-так дана. Поред ове награде, проналазачу припада и наша награда предвиђена за ову рубрику у износу од 20.000 старих динара.

Напомена: ако пронађете нестали аутомобил у Београду или било где у нашој земљи, јавите првом милиционеру или станици милиције. Дајте своје податке и узмите потврду од милиционера или од станице милиције да сте ви пронашли кола и пошаљите Забавнику препо рученим писмом.

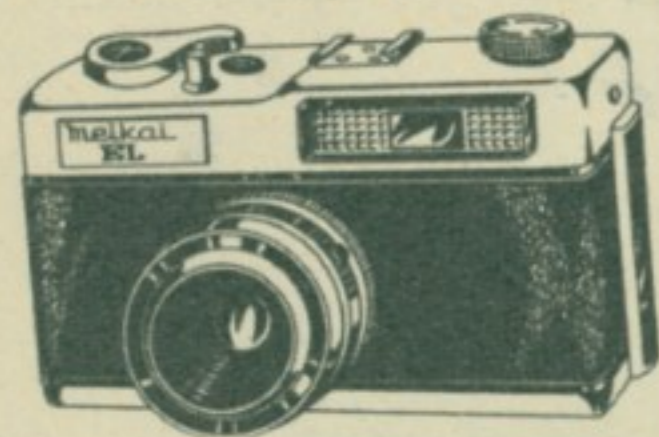
Нестали аутомобил тражите не само на улици већ и по забаченим двориштима, напуштеним плацевима, у најмањим насељима, на неочекиваним местима.

Много среће и вама и нашем читаоцу Марковићу!

ДАГ! НОЕ ГААТ НЕТ?

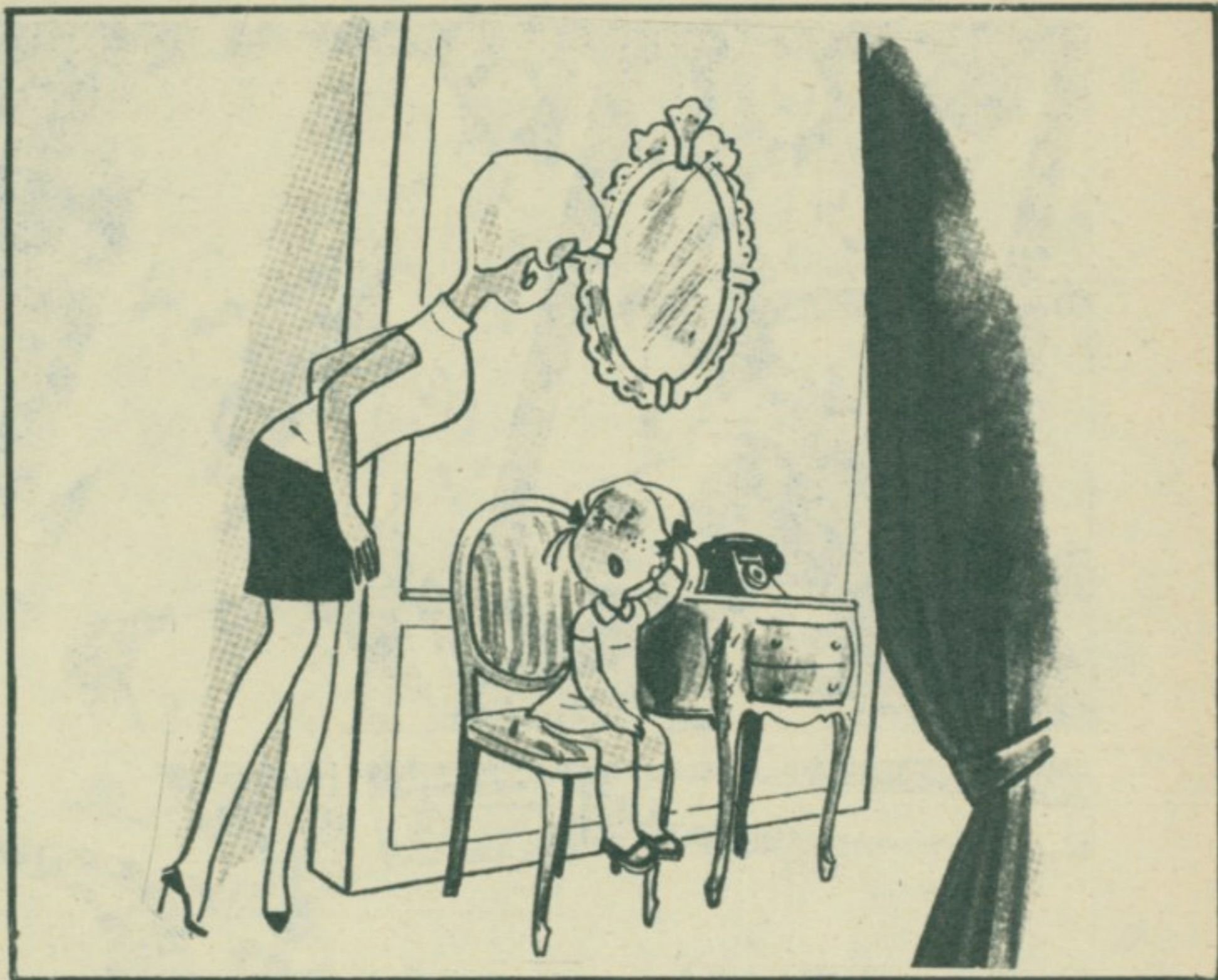
ЗДРАВО! КАКО СТЕ! — рекла је млада Холанђанка Едит де Миник Влајић. То је тачан одговор на питање постављено у нашем конкурс у објављеном на 7. страни у броју 914 од 4. јула 1969. године.

На конкурс је стигло укупно 94 одговора од којих исправних 71. Од приспелих тачних одговора наш жири је на срећу извукао дописницу коју је послао ГОРАН БУЈИЋ из Београда, ул. Буре Салаја бр. 2. Тако је он постао добитник фото-апарата: Меикао камере 35.

Позивамо добитника награде да подигне свој апарат у секретаријату редакције „Политикиног забавника“, Македонска 29, Београд, сва ког дана, изузев недеље, од 10—14 часова.

***** ХУМОР *****

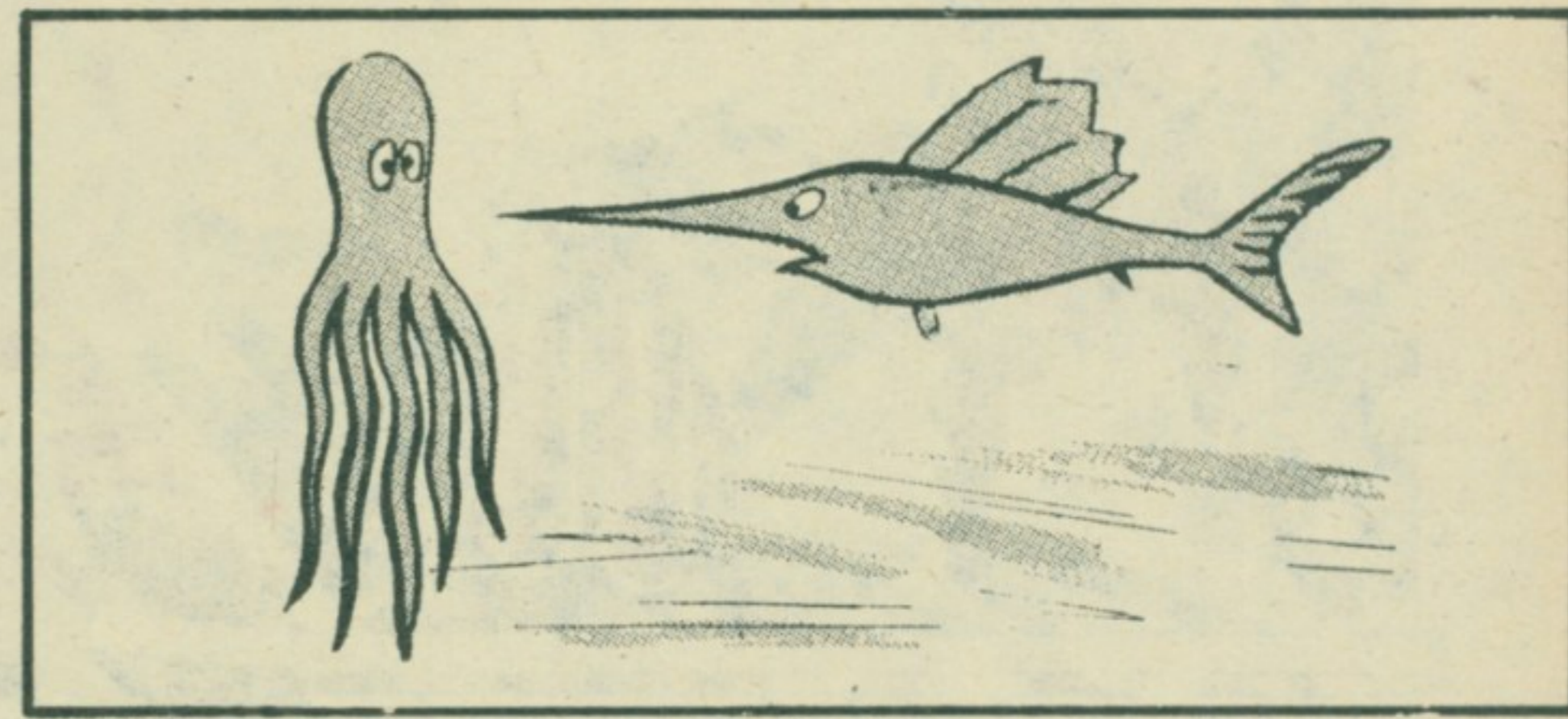
— Изгледа да се дечаци још нису пробудили из зимског сна, одјутрос ми још ниједанније телефонирао!

— Прагила ме је све до куће.

— Штета за шампањац!

— Руке увис!

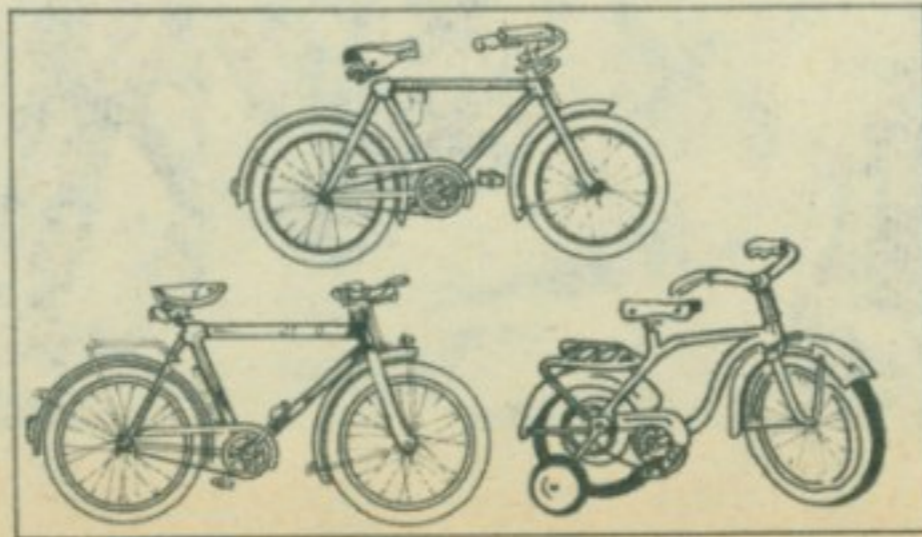
БИЦИКЛИ ЗА ОВО ЛЕТО

Победник прошлoгодишње трке кроз Југославију је:

ФЛОРИЈАН РУДИ ВАЛЕНЧИЧ

На конкурс у: БИЦИКЛИ ЗА ОВО ЛЕТО објављеном на средњим странама „Политикиног забавника“ у броју од 915 од 11. јула ове године, на којем је требало дати име и презиме победника прошлoгодишње трке КРОЗ ЈУГОСЛАВИЈУ, учествовало је 1266 читалаца.

Од тога је 900 њих тачно одговорило да је ФЛОРИЈАН ВАЛЕНЧИЧ, победник прошлoгодишње трке КРОЗ ЈУГОСЛАВИЈУ. Нетачних одговора било је: 366.

Од приспелих тачних одговора специјалан жири нашег листа жре-

бом је извукао три дописнице чији су пошиљачи постали добитници следећих награда:

Мушки спортски бицикл „СОЛИТЕР“ добио је Зоран Маркановић, ул. Буре Баковића 13, Сарајево;

Женски бицикл „ТУРИНГ“, добила је Љиљана Поповић, Нова улица, зграда С-105, стан 76, Титоград.

Дечији бицикл „ПИОНИР“ добио је Јовица Петрушевић, ученик VI разреда, о. ш. „Бора Станковић“ у Кленци код Врања.

Обавештавамо награђене читаоце да ће им добијене бицикле у најскорије време испоручити поштом „Југобцикл“ из Београда.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

НА ДАЛЕК ПУТ ПОЋИ С ПЕСМОМ

(Корејска пословица)

КАПЕТАН Кејт

Трговац, лобо одмах је оценио вредност ждрепца и одлучио да га се домогне...

МИСИ СЕ, СТАРЦЕ! АКО НЕЋЕШ МИЛОМ... МОГУ ГА ДОБИТИ И СИЛОМ!

СМИРИ СЕ, ГАЗДА! ЛУДИ СУ ТЕ ЛЕПО МОЛИЛИ ДА ИМ ПРОДАШ ЈЕДНОГ КОЊА! НИСУ ТЕ ВРЕЂАЛИ...

А ОВОМ ГОЛОБРАДОМ МОМЧИЊУ ПОКАЗАЋУ КАКО СЕ ТРГУЈЕ!

АКО ОДАМ ДА САМ ЖЕНА... БИЋЕ ЈОШ ГОРЕ!

МОРАМ ПРИХВАТИТИ БОРБУ... УЗ МАЛО...

...ЖЕНСКОГ ЛУКАВСТВА!

ШТО БЕЖИШ? ШТО СЕ НЕ ИСПРИШ К'О МУШКАРАЦ УМЕСТО ШТО БЕЖИШ КАО БАБА! САД ВИШЕ НЕМАШ КУД!

СЕДАМ СИТНИЦА

Ова два цртежа имају седам истих ситница. Покушајте да их пронађете што брже можете.

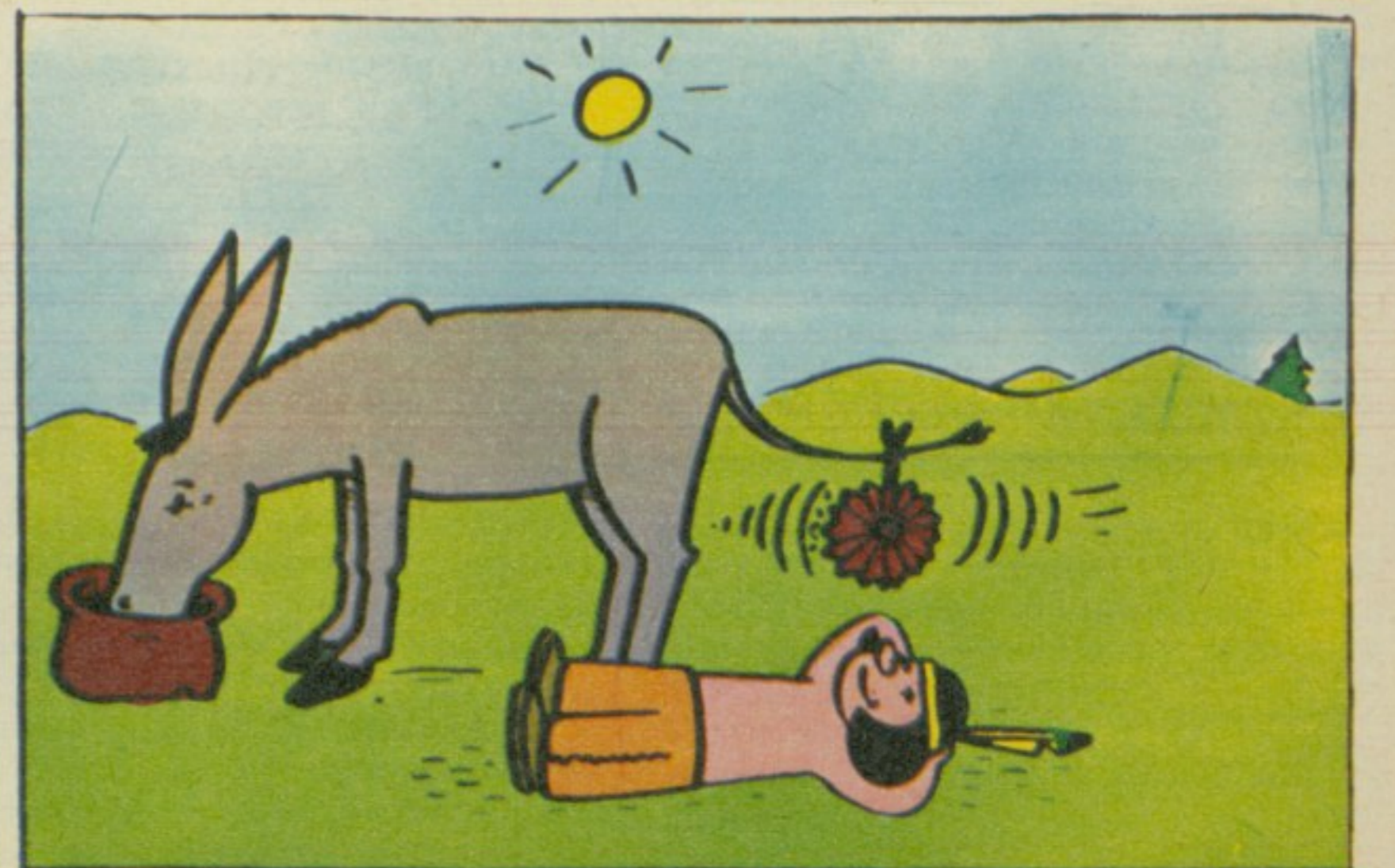
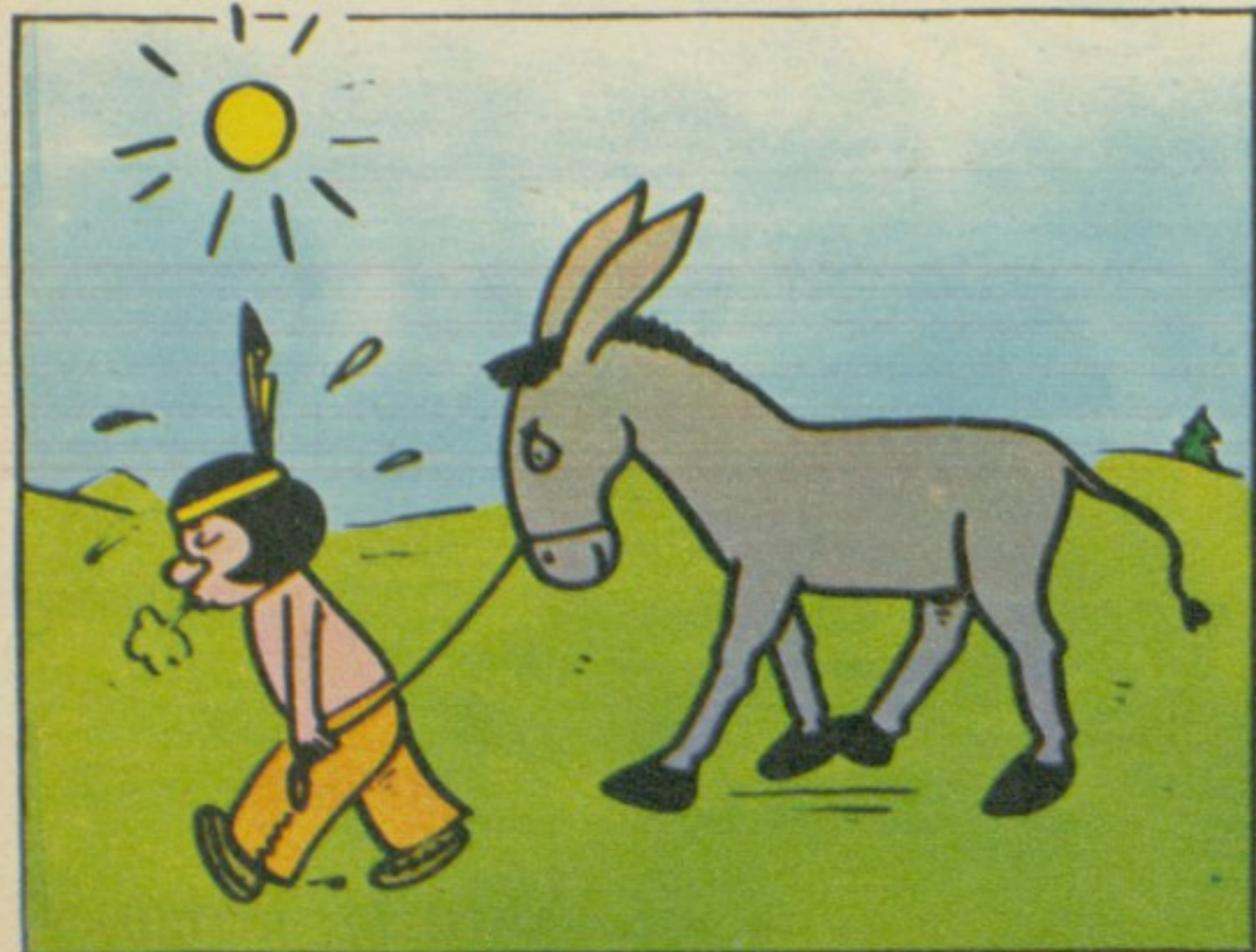
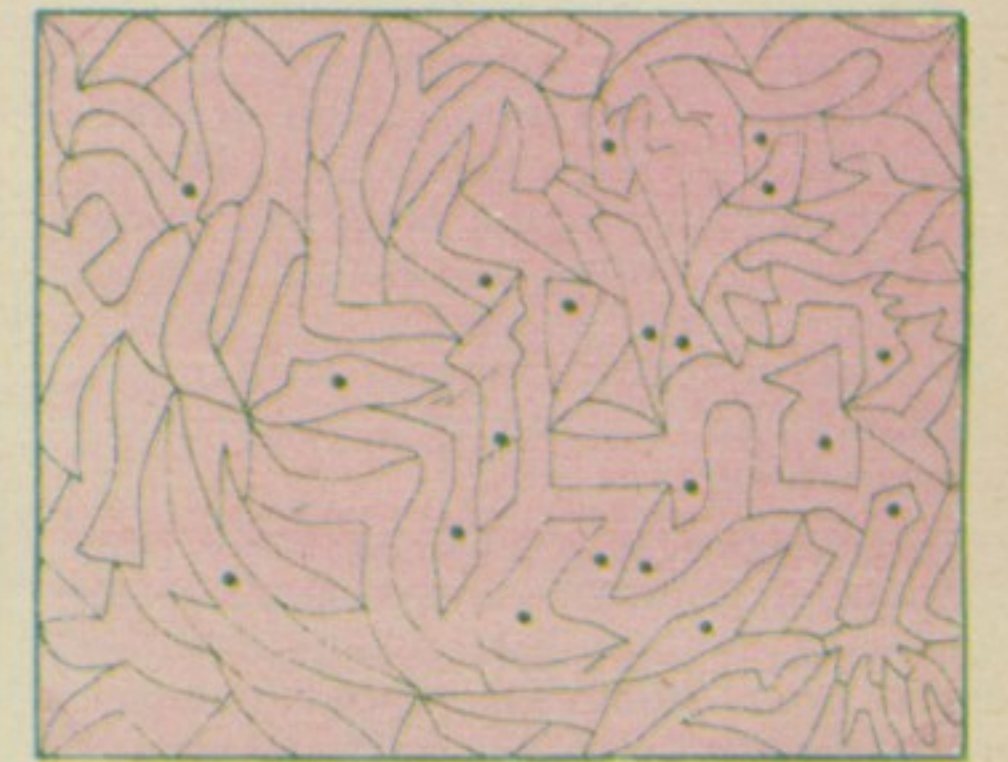

РЕШЕЊЕ:

1. Држач вазе са цвећем и једна баштована.
2. Чарапа коју пате девакава бака; гранична знајад баштованове главе;
3. Ба-и лева баштованова пингела; 4. Ба-клина минђуша и кључаоница; 5. Десна страна и ексер на вратима; 6. Десна страна рама сине и горњи руб саксије ко-ја је најближа баштовану; 7. Осмо-крака звезда на завеси и цвет у срећној саксији; 8. Горњи део маш-нице на мишићевом репу и листови цвета у саксији која је најдаља од баштована.

ЗАТАМНИТЕ

Децо, затамните фломастером по-ља означена тачкицама и добићете слику једног чике коме се догоди-ла мала незгода.

Приближавајући се малој запуштеној кући окруженој чудним растинјем, размишљао сам како је избор места становања забаченом крају Јужне Калифорније одговарао строго природи мога пријатеља Ричарда Ашлија, познатог бактериолога. Ашли је био необично скроман и повучен човек који је знао само за науку и коме се зато понекад дешавало да се нађе у непријатним животним ситуацијама. Тада би обично позивао мене да му помогнем у стварима у којима се није сам сналазио.

Када ми је отворио врата, одмах сам могао да закључим да се ради о једној од таквих прилика, али нисам ни слутно шта ме очекује. Блед, са огромним подочњацима и набреклим жилама на челу, Ашли је заиста лоше изгледао. Стиснувши ми захвално руку, он рече:

— Лепо је од тебе што си дошао, Џоне.

Посматрао сам га док смо улазили у лабораторију препуну микроскопа, епрувета са културама бактерија, стаклених посуда са разнобојним течностима, инструмената...

Фантастично биће

Изненада, Ашли ме грчевито зграби и прошапута:

— ОНО се налази под трећим микроскопом. Невидљиво је голом оку и зато се намерно поставило на плочицу микроскопа. Најпре сам помислио да се ради о обичном микроорганизму, али ОНО ме је упорно посматрало и ја сам осетио како мислим његове мисли и делим његова осећања.

Без речи сам отишао до микроскопа и подесио га. Стотине ситних организама кретало се овамо-онамо, приказ сасвим уобичајен када се гледа кроз окулар микроскопа. Али изненада угледах како се биће звонастог облика креће према центру стаклене плочице. Фантастични кружни покрети његовог телашца нису личили ни нашта што сам икада видео под микроскопом. ОНО је било прилично велико, наравно у поређењу са осталим организмима, а састојало се од провидне, звонасте спољне и куpaste унутарње школке чије је ткиво такође било прозачно и преливало се у разним бојама. Прави становник унутарње школке невероватно је лично на малог човека шиљате браде и ушију, удова обраслих црвеном длаком и баш та запањујућа сличност делова је ујасавалајуће.

Вероватно је страх од риба, инсеката и животиња људског облика — а таквих има у природи — последица праистаре, урођене човекове бојазни да ће бити потиснут као врста... не знам... Знао сам да се такво осећање одбојности брзо заборавља или чак и не примећује, али је језа са којом сам зурно у мало биће била последица много трајнијег утиска да се ради о нечему што је толико стране свакодневном искуству и толико ванземаљско, да је деловало страшично.

Дошљак из свемира

Кепец је отворио очи и загледао се у мене. Учинио ми се да неко или нешто говори, речи су ми продирале у свест иако нико није ништа гласно казао:

— Ти си његов пријатељ. Нећу те повредити и немој ме се плашити.

Одскочио сам од микроскопа не верујући сопственим чулима. Ашли ме одведе до стола и упита:

ЦРВЕНИ ПАТУЉАК

ЏОН ПИТЕРСОН

ЦРВЕНИ КЕПЕЦ ЉУДСКОГ ОБЛИКА БИО ЈЕ ПРЕТХОДНИЦА ОПАСНИХ СТАНОВНИКА ДАЛЕКЕ ПЛАНЕТЕ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

— Видео си га? Да ли ти је нешто рекао?

Потпуно неспособан да се повратим, нервозно сам узвратио:

— Да. Шта је ТО, Ричарде?

— Путовао је дуго кроз међузвездани простор. Живи на малој планети која кружи око сунца невероватне густине у звезданом систему удаљеном од краја галаксије. Дошао је у сићушном свемирском броду и сакрио га негде у лабораторији — одбија да ми каже где. Помоћу несхватљиве моћи телепатије, он за један тренутак преноси мисли...

— Знам — рекох ја. — Говорио ми је или, боље рећи, речи су се образовале у мојој свести.

— Значи ти верујеш, Џоне — обрадова се Ашли. — То је добро, јер би у овом тренутку неверица била веома опасна. Знао да је тешко прихватити стварност која сасвим противречи току савремене научне мисли. Још од доба Кеплера научници су величали огромност и бесконачност простора и времена. Али зашто би баш величина, а не рецимо сила била од посебног значаја у тајанственом свемиру?

— Зато што човек повезује величину са силом — одговорих.

— Али величина и сила се не подударују увек, нарочито не у свемиру! — узвикну Ашли. — Поља која зраче силе у језгру многих малих сунаца разбила би у комадиће звездане цинове. Патуљак кога си видео потиче са планете која није већа од огромног метеора и која се окреће око сунца мањег од наше Венере, али оно садржи непојмљиву концентрацију материје, па је зато његова енергија једноствано несхватљива.

Смртоносни зраци

— Танки, провидни омотачи у којима се кепец креће су изолатори енергије. Када патуљак рашири руке, омотачи се размичу у страну и ослобађа се страховито зрачење, које спржи све на свом путу јер по разорној моћи далеко превазилази струју високог напона — продужи Ричард.

— Шта то практично значи? — упитао сам.

— Пре два дана он је у мом присуству размакао омотаче и из његовог тела избио је танак, невидљив зрак енергије који је на свом стреловитом путу преко читавог северноамеричког континента убио 24 особе. Новине су све те смртне случајеве приписале ударима грома — одговори Ашли.

— Али да је зрак стварно прешао преко континента, хиљаде људи би погинуло и многе грађевине би биле разорене. Како то да је страдало „само“ двадесет четворо? — Зрак енергије је несхватљиво

танак и делује само на живе организме. Разапни танку жицу од Њујорка до Сан-Франциска и видећеш да ће број људи дуж њене путање бити веома мали.

— Зашто је патуљак дошао баш на Земљу? — запитах.

— Свет са кога он потиче нама је сасвим неразумљив. Кепец је нека врста претходнице са задатком да испита има ли на нашој планети услова за живот бића његове врсте која ће, у случају позитивне оцене, масовно населити Земљу. Патуљак сматра човечанство свирепим, неразумним и безвредним, а људску организацију техничког и друштвеног живота безначајном или у најбољем случају сличном животу пчела и мравља. Нема никакве сумње да ће та бића, када дођу на Земљу, потпуно истребити људску расу.

Ризичан њогухвај

Са мржњом сам погледао у правцу микроскопа.

— Зар он сада не чита наше мисли? — питао сам Ашлија.

— Не, његова телепатска способност престаје на одређеној удаљености. Он и не слутни да намеравам да га убијем.

— Да га убијеш? — узвикнух узбуђено.

— Ако не стигне на своју планету, они неће бити у стању да се доселе на Земљу док се не врати следећи извиђач, извиђач кога буду послали. Израчунао сам да се то неће догодити пре него што прође најмање тринаест година, а дотле ће човечанство наћи начина да се одбрани.

Ашли извади из џепа два пласнага, метална предмета величине кутије шибица.

— Овај експлозив локалног, прецизно ограниченог дејства, користи се у индустрији и може за неколико секунди да истопи било какав метал. Има наде да ћу успети да га активирам пре него што ОН посумња. Покушаћу да контролишем своје мисли док му будем прилазио. Пожели ми срећу.

— Знао да ћеш успети, Ричарде, мораш успети. — рекао сам. — Само пази на то да се измакнеш на време.

Ашли узме један експлозив, а други стави у џеп и крете ка микроскопу. Када је био у његовој близини, нагло се окрете, активира експлозив и брзо потрча у мом правцу, а тада нас заслепи блесак вишебојне светлости...

Свемирски брод у шелу

— Скоро ништа није остало од микроскопа, сав се истопио — рекох научнику пошто сам пажљиво разгледао остатке. — Хајдемо напоље, у шетњу, далеко од свега овога, иначе ћемо обојица полудети од напетости.

— ТИ СИ ЊЕГОВ ПРИЈАТЕЉ. НЕЋУ ТЕ ПОВРЕДИТИ, НЕ ПЛАШИ СЕ — РЕЧИ СУ МИ ПРОДИРАЛЕ У СВЕСТ ИАКО КЕПЕЦ НИЈЕ НИ ОТВОРИО УСТА.

Изашли смо у поље које је окруживало Ашлијеву кућу. Изненада, Ашли крикну од ужаса и наслони се на мене:

— ОН ЈЕ ЈОШ ЖИВ!! ПОБЕГАО ЈЕ У МОЈЕ ТЕЛО!!

— Ричарде, — узвикнух — јеси ли полудео?

— Не — промуца он — заиста је у мом телу. Каже да је по доласку на Земљу смејстио свемирски брод у МОЈ ДЕСНИ БУБРЕГ!!!!

— Немогуће... — дрхтао сам као лист — ... како је могао да...

— Свемирски брод је микроскопски мали и може лако да прође кроз све органе и ткива људског тела. ОН је помоћу танких веза причврстио брод у унутрашњости мог бубрега.

Ашлијев глас постаде избежумљен.

— Посумњаваши да намеравам да га уништим, напустио је микроскоп и прислушкивао наш разговор. У тренутку када сам подметнуо експлозив, он је већ био у свемирском броду. Цоне, он каже да ће узлетети из мене и тако ме убити. Моје тело претвориће се у безобличну масу која зрачи енергију...

Научник се затетура, али изненада живну, хитро извади из џепа други експлозив, активира га и свом брзином потрча далеко од мене.

Страховита експлозија уздрма тло и обори ме на земљу, а блештави пламен ме засени...

После драме

Стајао сам непомично, одајући последњу пошту великом човеку и научнику Ричарду Ашлију што се, дигавши патуљка и себе у ваздух, свесно жртвовао за далеке генерације које ће тек доћи, спремније да дочекају непријатеље из свемира.

Даљина опасности која је претила човечанству није била препрека за Ашлија да испољи научничку и људску одговорност. Ако сам у драматичним тренуцима који су минули и запазио да се Ричард боји, а само се лудаци и пијанци ничега не плаше, онда је тај страх био далеко више страх за све људе, чак и оне који се неће скоро родити, неголи бојазан за себе. У томе је величина мог пријатеља, бактериолога Ричарда Ашлија.

Ричардови остаци нису никад пронађени. Полицајцима сам испричао неубедљиву причу у коју су очевидно сумњали, али нису могли да установе праву истину.

Иако сам преживео удес, ја, Џон Питерсон, по занимању адвокат, открио сам да страх — ма колико му узрок био само посредан, па било да се ради о трагичном тренутку човекове прошлости или могућим катастрофалним збивањима у далекој, далекој будућности — може да има многе и разноврсне облике. Знам, мада то срећом нећу доживети, да ће доћи дан када ће други црвени патуљак стићи на Земљу да истражује и да ће, много касније, његова сабраћа брзином светлости пролетети широким свемирским пространствима да би човечанству наметнула рат до истребљења. То стравично сазнање пратиће ме док сам жив.

Нисам, наравно, ни покушавао да некеме испричам све ово, а понајмање научницима. Које бих уопште и могао да саопштим шта се збиља догодило, а да ме не прогласе лудим? Ко би ми веровао? Ви сте први коме причам о црвеном патуљку, драги читаоче. Да ли ми бар ви верујете?

ТУНГА И ЦРНИ ЖДРЕБАЦ

ПОДСЕТНИК

Лепа дечја гарнитура за доручак: плитак и дубок тањир, чаша и држач за меко кувано јаје. Наћи ћете у самоуслугу „Врачар“ на Цветном тргу по цени од 11,70 дин.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

АНТОАН НА ЕНГЛЕСКОМ

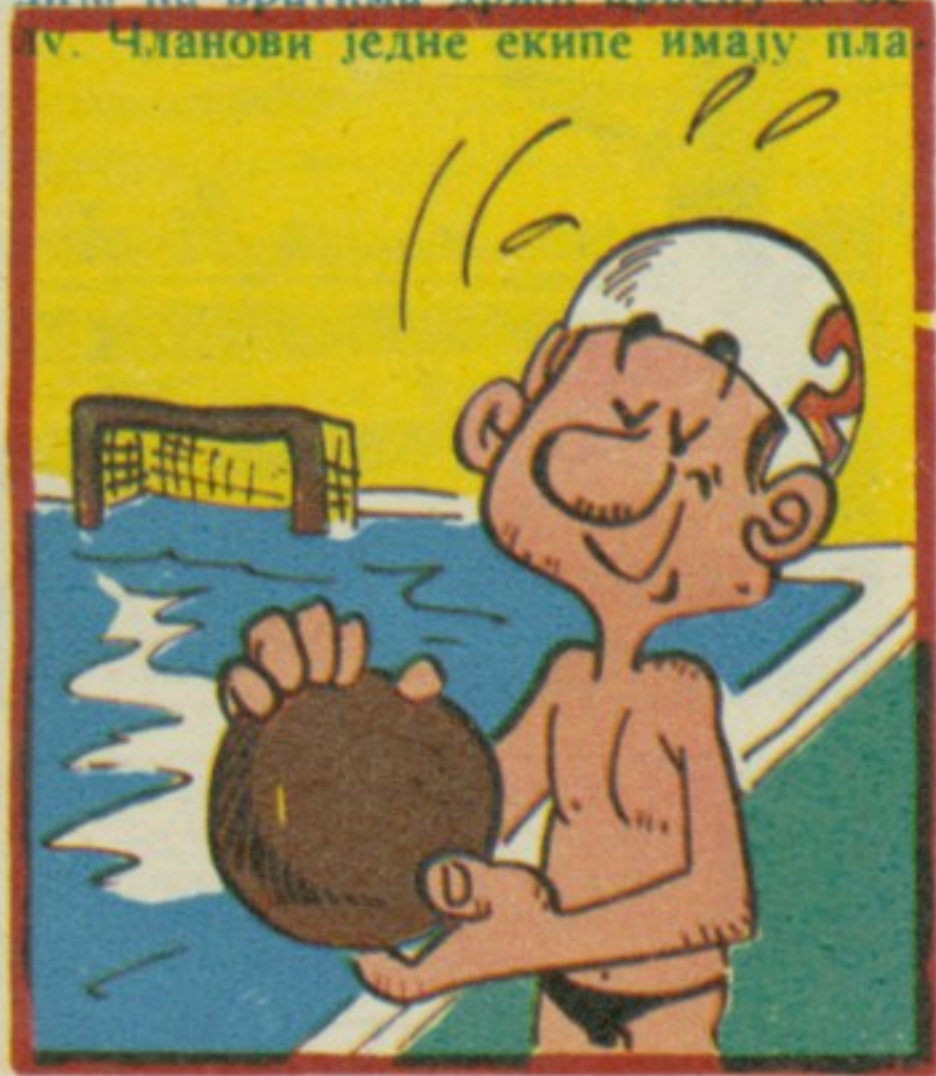
Француски инжењер и певач Антоан вероватно је један од најпопуларнијих страних интерпретатора код нас. После неколико плоча које је снимно на свом матерњем, француском, као и италијанском језику, изашла је плоча на којој симпатични Француз пева на енглеском језику. Да ли зато што нисмо навикли да Антоана слушамо на енглеском или су мелодије на њима стварно слабије, тек плоча, тј. песме на њој не звуче као досадашње. Називи мелодија су »Football game« и »Where did everyone go to«.

ИГРАЈТЕ ВАТЕРПОЛО

ВАТЕРПОЛО. — Игра лоптом у води, врста рукомета у води. Прва правила, која је одобрила Међународна пливачка федерација 1911. године, израдио је Енглез Вилијам Вилсон. Ватерполо репрезентација Југославије убраја се међу четири најбоље на свету, поред СССР, Мађарске и Италије; на олимпијским играма 1952. у Хелсинкију, 1956. у Мелбурну, 1964. у Токију Југословени су освојили сребрне медаље, а први пут су били олимпијски победници у Мексику 1968. године.

РЕКВИЗИТИ

— Лопта од коже или гуме, непромочива, без спољних шавова. Обим од 68 до 71 см; тежина 400—450 гр. Судија држи у руци штап на чијем се једном крају налази бела а на другом крају плава заставица, а судија на вратима држи црвену и белу. Чланови једне екипе имају пла-

ве а други беле капе, голмани обеју екипа — црвене. На капама су бројеви од 1 до 7 (од 8 до 11 за резервне играче). Поред судије на званичним утакмицама учествује и мерилац времена са специјалним сатом-хронометром.

НАПОМЕНА. — Ова правила, наравно, важе само за праве ватерполо играче, чланове неког клуба. За све друге, и онима који воле да посматрају ватерполо утакмице и онима који би желели да постану чланови

ПРАВИЛА

— Ватерполо играју две екипе и свака има по седам играча и четири резервна који се могу увести у игру као замена. Утакмица траје 20 минута, односно четири четвртине од по 5 м (прекиди од 2 минута одмора између сваке четвртине). Време се мери од часа када судија да знак за почетак. Код сваког прекида игре зауставља се хронометар. Циљ игре је да се постигне гол. Лопта се хвата само једном руком и не сме се потапати у воду. Изузетак је голман.

БАЗЕН

— Има облик правоугаоника, величине 30 x 20 м. Испред гола, који је нешто одмакнут од ивице базена, налазе се ознаке које обележавају линије врата; оне морају бити јасно видљиве за цело време игре, израђују се од плуте. Дубина воде не сме бити мања од 1. метра, а за међународне сусрете износи најмање 1,80 м, тако да играчи не могу да додирују дно. Голови су од дрвета или метала, унутрашњи размак вратница износи 3 м, висина гола 90 см.

ПРЕКРШАЈИ

— Играчи се не смеју мазати машћу, уљем и сл. Забрањено је хватати противничког играча за гаћице; гњурати га у воду; ометати на груб начин да би се постигао гол; прскати противника у очи водом; дирати га

или ударати рукама по лицу и другим деловима тела; држати се за вратнице, стајати на дну пливачишта или ходати по њему за време игре; ударати лопту стиснутом шаком и додиривати лопту истовремено обема рукама. Изузетак је, опет, голман.

неког ватерполо клуба, ова правила могу само да послуже да боље схвате утакмицу или да науче правила. За све оне који воле да играју ову игру довољно је да имају обичну лопту, и да у води направе од конопца импровизовано игралиште.

WALT DISNEY
МИКИ

